

„Az LCMS másik nagyszabású projektje a *Lángolj!* (Ablaze) elnevezésű globális evangélikus missziói mozgalom, amelynek keretében 2017-ig százmillió szívet szeretnének megnyerni az evangéliumnak.”

Lutherrel lángolni ► 4. oldal

„Kéréseiket megfogalmazva egy-két szót vagy mondatot írhattak egy színes lapra, melyekből ki-ki magával vihetett egyet, hogy később otthon imádságban hordozza egy ismeretlen testvér kérését.”

Templomnyitás a fasorban ► 5. oldal

„Jelzésértékűnek tartom, hogy éppen ma, június 25-én, az *Ágostai hitvallás* felolvasásának 481. évfordulóján indulhatok új szolgálatomba.”

Szemerei János püspöki székfoglalója ► 8–9. oldal

Tanévzáró a teológián ► 3. oldal

Márai temploma ► 5. oldal

A Dunántúli Egyházkerület története ► 10. oldal

A hónap igéje ► 11. oldal

Nyitott kapuk Indiában és Piliscsabán ► 13. oldal

A 90 éves Pósfay György köszöntése ► 14. oldal

Püspökiktatás Győrött

„...nem azé, aki akarja, nem is azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené” (Róm 9,16)

► Időjárás-változást prognosztizáltak múlt szombatra, de a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület új püspökének, Szemerei Jánosnak a beiktatására sereglett evangélikusok június 25-én e változásnak csupán kellemes hatását tapasztalhatták... A zsúfolásig telt győri Öregtemplomból kiszorultak a Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ udvarán felállított sátor hűsítő oltalmában, kivetítőn kísérhették figyelemmel a Magyar Televízió kamerái által is rögzített, másnap az m1, illetve az m2 csatornán műsorra tűzött ünnepi istentiszteletet. Az iktatás szolgálatát Gáncs Péter elnök-püspök végezte Bencze András dunántúli püspökhelyettes és Smidélusz Zoltán somogy-zalai esperes közreműködésével.

Igehirdetésében az iktató püspök a bibliaolvasó *Útmutató* aznapi igéi alapján három feladatot helyezett szolgatársa szívére: új hivatalában is maradjon pásztor, tanítvány és csapatjátékos. Ajándékként egy furulyát nyújtott át Szemerei Jánosnak, hogy a hangszer emlékeztesse őt az elhangzott biztató igeversekre és arra, hogy a püspöki szolgálatnak a terhek mellett nagyon sok öröme is van.

„...nem azé, aki akarja, nem is azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené” (Róm 9,16) – ennek a püspöki jelmondatául választott igének az alapján tartotta prédikációját az egyházkerület új vezetője. Ez a mondat arra figyelmeztet, hogy az Isten világot a miénktől elválasztó kapu kinyitására kevés minden emberi erőfeszítés és összefogás – fogalmazott Szemerei János. Maga Isten nyitotta meg számunkra az utat Jézus Krisztus által, aki értünk vállalta az emberi sorsot, az erőtlenséget és végül a kereszthalált is. Ez jelenti reménységünk és erőnk forrását – hangzott az örömmüzenet a több mint ezerfős ünneplő gyülekezet felé.

Az istentiszteletet követő közgyűlésen elhangzott székfoglalójában Szemerei János felvázolta azokat a terveket, amelyeket új hivatalában megvalósítani törekszik. Legfonto-

sabb átfogó céljaként a bizalomépítést emelte ki. Ezt az irányt szeretné követni egyrészt pásztori szolgálatában, másrészt a sokszínűség őrzésében, harmadrészt a problémás helyzetek kezelésében. Az őszinte, jó

hazai és külföldi testvéregyházak képviselői is köszöntötték a beiktatott püspököt. Többek között egyházunk országos felügyelője, Próhle Gergely helyettes államtitkár, aki hangsúlyozta, hogy egy új püspöki szolgálat egyben új lehetőséget is jelent. Az új vezetőnek pedig azért kell dolgoznia, hogy egyre többen legyenek a templomokban.

Dr. Birgit Löwe, a bajor diakónia munkatársa utalt a dunántúli kerülettel régóta fennálló aktív partnerkapcsolatra, majd a gyülekezetek bizalmát és jó tanácsadókat kívánt az új püspöknek, Pápai Lajos római katolikus megyés püspök pedig kifejezte abbéli reményét, hogy Szemerei János révén az ökumenikus kapcsolatok is erősödni fognak. Megfo-

Akik kiszorultak a templomból, az iskolaudvaron felállított kivetítőn kísérhették figyelemmel az istentiszteletet

légkör fenntartásának szándéka vezérli a társadalmi közszolgálat végzésében, az ökumenikus kapcsolatokban és a külföldi testvéregyházakkal való együttműködésben is.

Ezek után a Magyarországi Evangélikus Egyház képviselői mellett a

galmazása szerint az ökumenizmus lényege az, hogy az igazságot összhangba hozzuk a szeretettel – ez pedig csak az igazság közös szeretete által lehetséges.

► Folytatás a 7. oldalon

Mi, korinthusiak

■ PRÖHLE GERGELY

Az elmúlt hónapok világsajtójában fontos szerep jutott Görögországnak. A görög állam gazdasági megroppanása veszélyezteti az egész euróövezet stabilitását is, ami miatt a válság tünetei messze túlmutatnak a nagy hagyományú mediterrán állam határain. S bár mi, magyarok sem büszkélkedhettünk az utóbbi időben az-za, hogy különösebben jó nemzetközi visszhangja lett volna mindannak, ami országunkban történik, a görög gazdaság kiábrándító, a korábbiaknak nyilvánvalóan ellentmondó adatai, az újabb és újabb hitelcsomagok szükségességének híre Görögországot tette Európa „beteg embe-révé”. A hellén viszonyok zavarosságáról, a társadalom hozzáállásáról, a helyi „déli” mentalitás megváltoztat-hatatlanságáról szóló beszámolók már-már az egykori korinthusi gyülekezet állapotait idézik.

A világ persze sokat változott, s ahogy a szolidaritás – nyilván a keresztény gondolat ihletése alapján – az európai integráció egyik, ha nem a legfontosabb alapértékévé vált, úgy lesz vagy már lett is egy uniós tagállam baja egy egész kontinens számára kínos közös ügyvé. A kérdés így az – s erről szólnak a közelmúlt európai vitái is –, hogy hol is van pontosan a szolidaritás, az egymás iránti felelő-ségünk határa. S ha mindehhez még hozzátesszük azt is, hogy az Észak-Afrikában bekövetkezett változások, a líbiai polgárháborús viszonyok nyomán Európába özönlő menekültek további sorsa sem csak a mediterrán térség, főleg Olaszország gondja, hanem a légiessé váló schengeni határok következtében mindnyájunk felelőssége, világossá válik, hogyan válik mindannyiunk közös ügyévé az, ami Európa bármely pontján történik.

Mi – egyelőre – nem sokat szólhatunk, uniós elnökségünk végnapjaiban is csak arra törekedhetünk, hogy segítségünk megtalálni a közös nevezőt. Nem lehet nem megérteni a gazdaság-bb államok adófizetőit, akik nem akarják egy másik állam elhibázott gazdaságpolitikáját finanszírozni, vagy nem akarják békés nyugat-európai hétköznapjaikat mindenféle furcsa, idegen kultúrájú és szokású bevándorló „martalékává” tenni. Ugyanakkor az is nyilvánvaló, hogy a kontinens peremén zajló események nem pusztán emberi mulasztás következményei, az egymás iránti felelősség, a szolidaritás kérdése akkor a legégetőbb, amikor nyilvánvalóvá válik az ínség, a másik ember vagy egész térségek rászorultsága.

Aki két egymást követő szombaton a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületben zajlott püspöki búcsú és a püspökiktatás alkalmából a győri Öregtemplomba érkezett, aligha kerülhet-e el, hogy magyar evangélikus keresztény életünk egy nagyobb,

már-már globális összefüggésben lássa. A házakkal körülvett, torony nélküli épület emlékeztet az üldözöttség vagy legalábbis a megtűrtség állapotára. A padban ülve pedig feltűnik a közvetlenül az oltár mellett elhelyezett világháborús emléktábla – történelmi mementó egy jobb napokat is megélt közösség számára.

Az „Insula Lutheranán” megpihenve azonban mégis a *Korinthusi* és a *Római levél* sorai, a püspöki igehirdetések alapigéi nyitották meg a horizontot. A kereszt perspektívája, a „nem azé, aki akarja” furcsa biztató-

„...hatványozottan fontos a püspöki székfoglalóban hangsúlyozott bizalom, mint ahogy az az apostol által hirdetett fegyelem is.

sával, ugyanakkor a magát megsanyargató, küzdelemre alkalmassá tevő apostol tudatosságával és fegyelmével egyszerűen nem engedi, hogy provinciális, kicsinyes ügyekkel teljen az egyház, a keresztény közösség élete. Az ünnepi alkalomból megtelt templomban, a közismert korálokat éneklő hívek több százas közösségében persze nem nehéz érezni ezt a kontinenseket és lelkeket átívelő erőt. A hétköznapi, a gyéren látogatott templomok, az apró szórványok valósága azonban másról szól. S félek, hogy a közelgő népszámlálás sem fog szívderítő eredményekkel szolgálni. Ilyen körülmények között hatványozottan fontos a püspöki székfoglalóban hangsúlyozott bizalom, mint ahogy az az apostol által hirdetett fegyelem is.

Ahogy Európa népeit, úgy a hazai evangélikusságot is számos, olykor lényeges, de általában inkább érdemtelen vita, érdekellentét osztja meg. A páli felszólítás fényében és a körülmények nyomása alatt aligha a liturgia, a tényfeltárás vagy az egyházi testületek jogkörének kérdésén múlik az egyház jövője. Melyek bár fontos kérdések, mégis, az elmúlt időszakban mintha olykor elhettettett volna a lényegeltást. És amikor Pál azt mondja a korinthusiaknak, hogy „*úgy futok, mint aki előtt nem bizonytalan a cél*”, perspektívát ad mindnyájunknak.

A Kaposvárról Győrbe vezető úton, a történelem igazságáért is kiálló nyugdíjas püspök nagy ívű igehirdetéseiben, a magam mindennapi szakmai küzdelmeiben, kelenföldi gyülekezetem békétlenségében s remélhetőleg mindazon tanácsstermekben, ahol akár egyházunk, akár Európa jövőjéről, az egymás iránti bizalomról és felelősségről esik a szó. Még az se szegje kedvünket, hogy a görög mitológia szerint Korinthus valaha a más összefüggésben ismert *Sziszifusz* építette fel...

A szerző a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelője

Oratio œcumenica

[Lelkész:] Jóságos Istenünk, minden-ség Ura! Ünnepet szenteltünk neked ma is, hogy irántunk való végtelen kegyelmedért hálatelt szívvel mond-junk köszönetet. Köszönjük, hogy igédben megszólítottál bennünket, szentségeidben nyilvánvaló lett szá-munkra, hogy minden gondolatod-dal a mi javunkat akarod, és üdvös-ségünket munkálod. Kérünk, hall-gass meg most minket, amikor ké-réseinkkel fordulunk hozzád.

[Lektor:] Áldott légy, örök szere-tet, szent Istenünk, hogy Jézus Krisz-tus által gyermekeiddé fogadtál min-ket. Kérünk, foglald el szívünket, hogy Szentlelked temploma lehessen, erősíts meg, hogy ígédet befogadjuk, megtartsuk, és életünkkel a te dicső-ségedet szolgáljuk itt a földön. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lektor:] Míg itt a látható világban élünk, örök kísértőnk, a sátán min-dent megtesz azért, hogy elveszítsen bennünket. Ötletgazdag módszerei, fortélyai, kísértései ott vannak min-dennapjainkban. Kérünk, Istenünk, őrizz meg attól, hogy engedjünk mesterkedéseinek. Földi világunkban gyakran érnek minket csalódások, hajlamosak vagyunk a megkeseredés-re. Kérünk, Krisztus legyen az az élet-erő, amely újra és újra feléleszti re-ményeinket, türelemmel, békessé-gel ajándékoz meg. Az ő példája ta-nítson minket szeretetre embertár-saink iránt, hogy hű gyermekeidnek bizonyuljunk sorsunk minden válto-zásakor. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lektor:] Teljesen összekuszálódott világunkban nehéz választanunk, mi a jó, és mi a rossz. Gyakran látjuk jónak a rosszat és rossznak a jót. Ké-rünk, irányítsd tekintetünket az egyetlen jóra, a mi Urunkra! Az ő szavain, cselekedetein tájékozódva, imádságainkban tőle segítséget kér-ve kiegyenesednek a szálak körülöt-tünk. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lektor:] Kérünk, Urunk, a gyerme-kekért, akik a nyári szünet önfeledt napjait töltik. Őrző, megtartó tekin-teted vigyázza minden lépésüket. Gondviselő szereteted erősítse a szü-lőket, akik mindennapi munkájukat végzik úgy, hogy közben gondolatban otthon hagytott gyermekeikkel vannak. Fogd meg a kezüket az időseknek, hogy ne érje őket baj a meleg nyári na-pok során. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lelkész:] Őrizz meg, Istenünk, mindnyájunkat ezen a földön úgy, hogy a te örökkévaló országodban egykor melletted legyen a helyünk. Tarts meg minket atyai irgalmadban a mi Urunk, Jézus Krisztus által.

[Gyülekezet:] *Ámen.*

SEMPER REFORMANDA

„Ne vessük meg az Ótestamentu-mot, hanem nagy igyekezettel forgas-suk...”

➤ **Luther Márton:**
Előszó az Ótestamentumhoz
(Szita Szilvia fordítása)

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 2. VASÁRNAP – ÉZS 5,20–24

„...és a szent Isten szentnek bizonyul, mikor igazságot tesz” – Isten nem tűri a korrupciót

A kijelölt szakaszt megelőző 16. és 17. vers így hangzik: *„De magasztos lesz a Seregek Ura, mikor ítéletet tart, és a szent Isten szentnek bizonyul, mikor igazságot tesz. Bárányok legelnek ott a legelőkön, és a gazdagok romja-in jövevények élőködnek.”* Ezt követi a *„Jaj azoknak...”* kiáltással bevezetett mondatok sorozata, ami a mára kijelölt szakaszba is belenyúlik.

A próféta által meghirdetett iste-ni ítélet és igazságtétel – mint tudjuk – a babiloni támadással és a hetven-évi fogsággal, majd a szabadulást követő újrakezdéssel teljesedett be.

A fogság ítéletére okot adó bűnök között első helyen a bálványimádást, a környező népek isteneinek tiszte-létét, vallási szokásaik átvételét em-lítik a próféták. Hóseás azt is felró-já, hogy magát Istent is Baalként tisztelték. Ezért jövendői így a fog-ságból való hazatérésről: *„Azon a napon férjednek fogsz hívni – így szól az Úr –, és nem hívsz többé Baalnak.”* (Hós 2,18)

A bálványimádás mellett – de at-tól nem függetlenül – a fogság előtti idők másik fő bűnének a szegények rovására elharapódzott *korrupciót* tartották a próféták. Ézsaiás is ezt os-torozza: *„Jaj azoknak, akik azt mond-ják, hogy a rossz jó, és a jó rossz, és akik azt állítják, hogy a sötétség vilá-gosság, és a világosság sötétség; azt ál-lítják, hogy a keserű édes, és az édes keserű! Jaj azoknak, akik bölcseknek képzelik magukat, és magukat tart-ják okosnak. Jaj azoknak, akik hősök a borivásban és vitézek az italok ke-verésében, akik megvesztegetésért igaznak mondják a bűnöst, de az iga-zak igazát elvitatják.”*

Folytatjuk a *Liturgikus könyv* máso-dik kötetének ismertetését. A kazu-ális szolgálatok legnehezebbike van soron, a temetés. A temetés, amely – ahogy *Pröhle* professzor úr fogal-mazott *Agendája* apró betűs részében – a szeretet cselekedete. Emberi és is-teni vonatkozásban egyaránt.

Kétféle módon próbáljuk kifejezés-re juttatni a – Biblia szavával élve – „a halálnál is erősebb” szeretetet: egyrészt megadjuk a végtisztességet annak, aki már nincs közöttünk, akinek már csak a földi maradványait látjuk; másrészt a kilátástalan hely-zetben, a végsőnek tűnő búcsúzás-ban, létünk „zsákutcaélményében” szeretnénk meghirdetni a távlatok evangéliumát, az örök élet remény-ségét, az egyedüli vigaszt.

A temetés rendje alapjaiban véve nem változott a korábbi gyakorlathoz képest. Inkább néhány apró kiegészítést végzett el a bizottság. Ennek cél-ja, hogy az igehirdetés mellett a szertartás (liturgia) rendje is tükröz-ze a gyász szomorú ténye mellett az örök élet ajándékát és jó híret.

A régebben használt – többnyire rövidített – rend helyett most az *Evangelikus énekeskönyvben* már 1982 óta megtalálható és egyre több helyen gyakorolt formát tettük alap-renddé. Ennek responzórikus (vála-szolgátós) bevezetése jelzi, hogy a te-

Mindezt egyetlen mondattal így foglalhatjuk össze: *Isten nem tűri a korrupciót!*

Az Ézsaiás által most nem említett bálványimádás, a bálványáldozat is valójában korrupció: Isten megvesz-tegetésére tett kísérlet a gazdag aján-dékok felajánlásával. Amikor Isten azt vetette népe szemére, hogy Baal-ként tiszteli őt, akkor erre utalt: a gaz-dag áldozat fejében elvárták, hogy Is-ten „nézzon félre”, tekintsen el bűne-iktől. Hagyjon fel a megtérés követ-e-lésével, és engedje, hogy büntetlenül élhessék korábbi bűnös életüket. El-várták, hogy Isten nézze el, hogy a gazdagok – a törvényesség látszatát megőrizve – a törvény eszközeivel ki-semmizik a szegényeket. Elvárták, hogy Isten hunyjon szemet afölött, hogy a gazdagok a szegények elleni peres ügyeikben megvesztegetik a bí-rákat, hogy mindig az ő javukra ítél-jenek. De nem is csak a bírákat vesz-tegették meg, hanem a törvényhozó-kat is, hogy Mózes törvényeiből – a jót rossznak, a rosszat jónak, a vilá-gosságot sötétségnek, a sötétséget vi-lágosságnak mondva – olyan alkalmi jogszabályokat vezessenek le, amelyek szentesítik a korrupciót, amelyek következményeként a gaz-dagok még gazdagabbak, a szegények még szegényebbek és még elnyomot-tabbak lesznek.

Isten azonban soha semmilyen szinten nem korrumpálható. Nem te-kint el népe bűneitől az oltárra tett áldozatokért cserében. (A Mózes törvényében előírt áldozatok ere-deti célja nem Isten türelmének megvásárlása, hanem figyelmeztetés: ha a bűnös kegyelemből kapott hát-

A VASÁRNAP IGÉJE

ralevő idejét nem megtérésre fordít-ja, akkor ő jár úgy, mint az oltárra tett áldozati állat: az ő vérét fogják kion-tani.) És Isten azt sem nézi tétlenül, hogy a korrup-t törvénykezés nyomán népe szegényei egyre elviselhetetle-nebb helyzetbe kényszerülnek, és már-már emberhez nem méltó éle-tet élnek.

Isten hamar fölkel, *„...és a szent Is-ten szentnek bizonyul, mikor igazsá-got tesz”* – mondja a próféta. Majd rögtön hozzáteszi: *„Bárányok legel-nek ott a legelőkön, és a gazdagok romjain jövevények élőködnek.”* Más szóval a fogságból való hazatérés után népe egykori szegényei „gazdag legelőre” találhatnak őseik földjén, míg a gazdagok egykori birtokának rom-jain idegenek ütnek tanyát.

Bár Isten ószövetségi népének életében mindez valóban beteljese-dett, sokan arra a következtetésre jut-nak, hogy a próféta figyelmeztetése csak a választott népre és rá is csak a Krisztus előtti időben vonatkozható. A próféta szavai nem terjeszt-hetők ki a világtörténelemre, mely-nek szálaít Isten szövi ugyan, de szándékai rejtettek, kikutathatatlannok. Többen *Luther* Isten kettős kormányzásáról vallott nézeteit is föl-emlegetik e felfogás igazolására. Úgy vélik, hogy a teológia legfeljebb az Is-ten újszövetségi választott népét összegyűjtő egyház történelmének

egy-egy eseményéről alkothat utólag – és akkor is csak nagyon óvatosan – véleményt. Istennek a világtörté-nelemben és a jelenkori társada-lomban való rejtett munkálkodása azonban tabutéma kell hogy ma-radjon a teológia számára.

Ezt az érvelést akár el is fogadhat-juk, de azzal a szigorú megkötéssel, hogy Isten valóban rejtett munkál-kodásától meg kell különböztet-nünk Isten kinyilvánított akaratát. Nem vizsgálhatjuk, hogy Isten ho-gyan, mikor, milyen események ál-tal váltja valóra kinyilvánított akara-tát a történelemben és a mai társa-dalomban, de hirdethetjük, sőt *hir-detnünk kell*, hogy valóra váltja, és mindenkor valóra fogja váltani! Isten pedig minden kétséget kizáróan ki-nyilvánította, hogy ő az igazság Is-tene, és semmilyen szinten sem tű-ri a korrupciót.

Ezért nem lehet kétségünk, hogy a korrupció alapjain álló társadalom minden időben Isten ítélete alatt ál-ló társadalom. Ez fokozottan igaz, amikor a korrupció nyomán égbeki-áltóvá válik a különbség az egyre szegényedő szegények és az egyre gazdagodó gazdagok életszínvona-la között. És erről nem fogja Isten figyel-mét elterelni a közélet külsőségeinek keresztény mázzal történő bevonása.

A próféta jajt kiáltó figyelmezteté-se ezért kétségtelenül ma is érvény-ben van. Jaj ennek az országnak és népnek, ha a társadalom életének fő mozgatója a korrupció! Mert *„ma-gasztos lesz a Seregek Ura, mikor íté-letet tart, és a szent Isten szentnek bi-zonyul, mikor igazságot tesz”*.

■ VÉGHELYI ANTAL

Végtisztesség és evangéliumhirdetés A temetés rendje

metés bekapcsolódik az egyház min-dennapi istentiszteleti életébe: „Uram, nyisd meg ajkamat, – hogy hirdesse szám a te dicséretedet! – Áldjuk az Atyát és a Fiút a Szentlé-lekkel együtt! – Dicsérjük és magasz-taljuk őt örökké. Ámen.” A gyüleke-zetek részben már ismerik ezt a for-mulát, hiszen lassan harminc éve ott találjuk többféle istentiszteleti alka-lom elején (nem a vasárnapi istentisz-teletnél!). Tanítsuk meg, szépen, hit-valló módon, bizonyágtételként zeng a temetőben! Ha a gyülekezet nem ismeri, a váltakozó formát mondhatja a lelkész és a kántor is.

Már ez a kezdés megmutatja, hogy még a gyász fájdalmában is Istent dic-sérjük, s ezáltal az egész temetés más karaktert kap. Nem a halál bor-zalmára akarunk rámeredni, hanem szemünket a halál fölött is az Úrra, az élet Istenére emeljük. S ha nehe-zen szólal is meg ilyenkor az ember – a fájdalom szájjárat okoz –, s még nehezebben nyílik száunk dicséretre és hálaadásra, a liturgia bátorít: „Uram, nyisd meg ajkamat...”

A régi szokást megtartottuk, így a kezdő zsoltár az ember és a gyászoló gyülekezet helyes pozícióját meg-mutató „de profundis”: „A mélység-ből kiáltok hozzád, Uram!” A zsoltár keretverse a még ősibb gyakorlat szerint a 116. zsoltár 3–4. versei:

„Körülvettek a halál kötelei, pusztí-tó áradat rettent engem. Nyomorú-ságomban az Úrhoz kiáltottam, meg-hallgatta hangomat.” A zsoltárhoz közvetlenül kapcsolódik a *Kyrie* leg-egyszerűbb formája, amely a nyomo-rult ember imádsága; a Bibliában is így kiált fel többek között a vak Bar-timeus: „Uram, irgalmazz!”

A temetési liturgia egyik központ-ja az evangéliumolvasás. Természe-tes, hogy sokféle evangéliumi szakasz jöhet szóba temetési lekciónként, mégis – a saját tapasztalatom alap-ján is írom – a szinte kihagyhatatlan olvasmány *János evangéliumának* 14. fejezetéből való: „Ne nyugtalan-kodjék a ti szívetek (...). Az én Atyám házában sok hajlék van; (...) elme-gyek helyet készíteni a számotokra.”

Az igehirdetés az élökhöz szól – Krisztusról. Akkor is így van, ha Krisztus nagy tetteit és megváltói művének üzenetét az elhunyt szemé-lyéhez kapcsoljuk, hiszen a konkrét gyász esetben kell megszólaltatnunk az örök élet jó híret.

Az a formula, hogy a szertartás szövege konzekvensen a földi maradványokról beszél, a liturgia „kemény” megfogalmazásai közé tartozik. Ez-zel a kifejezéssel azonban fontos dolgot tudatosítunk magunkban. Akit magunk előtt látunk a koporsó-ban vagy elhamvasztva az urnában,

nem az, akit szerettünk, csupán földi maradványai: mert porból vétet-tünk, és porrá leszünk. Akit szeret-tünk, már nincs közöttünk. Elrejtve tudjuk Isten szeretetében. A port visszaadjuk a porba. Ez a végtisztessé-g. Aki elment, azt a teremtő, meg-váltó, megszentelő Isten szeretetébe ajánljuk – ez a szeretet igazi megnyil-vánulása.

Az azonban, hogy földi maradvá-nyokról beszélünk, véletlenül sem erősítheti meg azt a kereszténység-ben elterjedt tévtanítást, hogy a lé-lek kiröppen a testből, a test itt ma-rad, a lélek meg máshová távozik. Nem! A halál a teljes ember halála. Amikor mi a hitvallásban vallunk a test feltámadásába vetett hitünkről, akkor azt mondjuk: Isten terem-tő, sőt újjáteremtő Isten. Aki a semmiből tud létrehozni valamit. A halál meg-semmisítő hatalma mindenkit elér. Mi azonban hisszük, hogy minket az újjáteremtő Isten halálnál is erő-sebb szeretete is elér.

Hogy mindez hogyan nyilvánul meg a temetési liturgia második fe-lében (a sírnál), arról jövő héten írunk az *Evangelikus Élet* érdeklődő és hűséges olvasóinak.

■ DR. HAFENSCHER KÁROLY (IFJ.)

Tanévzáró az Evangélikus Hittudományi Egyetemen

► „Ó, felséges Úr, mi kegyes Istenünk, / mily csodálatos a te neved nekünk!” – hangzott az ének a zuglói templomban június 24-én az Evangélikus Hittudományi Egyetem ünnepi tanévzáró istentiszteletén. A bevezető liturgiát Szabóné Mátrai Marianna, az egyetem gyakorlati intézetének vezetője végezte a liturgikusének-szeminárium tagjainak közreműködésével. Az igét dr. Korányi András hirdette Róm 11,33–36 alapján.

Az egyetem egyháztörténeti tanszékének docense emlékeztetett arra, hogy a tanév végeztével valójában nem ér véget semmi: ez csak egy újabb állomás. Pál apostol szavain keresztül biztatott: Isten ereje ma is élő és ható. Ahol mi megoldhatatlan problémát látunk, Pál ott Isten üdvözítő kreativitásáról beszél, amelynek nem lesz vége. Egyetlen út vezet tovább minden zárás után: az Isten felé vezető út. „Merjem kimondani, hogy tőle, általa és érte vagyok én is. Övé a dicsőség mindörökké” – zárta prédikációját Korányi András.

Az istentisztelet az idei tanév hatodéveseinek záróimádásaival ért véget. A hallgatók azokért a gyülekezetekért – Kelenföldért, Szolnokért, Kaposváért, Pilisért, Budaváért, Piliscsabáért, Vanyarcért, Zuglóért, Hévízgyörkéért és Csömörért – foháskodtak egyenként, ahol gyakorlati évüket töltötték.

Miután Hulej Klaudia, az egyetem hallgatói önkormányzatának elnöke megnyitotta az istentiszteletet követő ünnepi ülést, és köszöntötte a jelenlevőket, dr. Szabó Lajos tanévzáró ünnepi beszéde hangzott el. Mi tarthat meg minket küldetésünk betöltésében? – tette fel a kérdést az egyetem rektora. Alapvető gondnak értékelte, hogy egyre ritkábban sike-

pali tagozaton teológus-lelkész szakon diplomát szerzett: Adámi Mária, Bolba Márta, Csadó Balázs, Domokos Tibor, Horváth-Hegyi Áron, Koltai Zsuzsa, Kovács Viktor, Laszli Beáta és Lázárné Tóth Szilvia. Sikeres záróvizsgájáról igazolást vehetett át Pablényi Edina. Nappali tagozaton katekéta-lelkipásztori munkatárs szakon alapfokú

FOTÓ: T. PINTER KÁROLY

A hatodéves hallgatók egyenként foháskodtak azokért a gyülekezetekért, ahol gyakorlati évüket töltötték

rül mély beszélgetéseket folytatunk egymással, sokkal gyakoribbak a gyors és felszínes párbeszédek. Követendő példaként állította az egybegyűlteket elé az emmausi tanítványok klasszikusan nyugodt és békés beszélgetését, és emlékeztetett, hogy a történethez hasonlóan mi sem ketten veszünk részt a dialógusban, hanem mindig ott van velünk a különleges harmadik: Jézus Krisztus. Záró szavaiban ezzel a titokzatos harmadikkal közös, megtartó erőként ható beszélgetéseket kívánt a végzősöknek.

A végzősök a rektortól vehették át diplomájukat. Nap-

diplomát kapott Pintér Noémi és Szemerei Eszter. Levelező tagozaton, a teológus mesterszak biblikus szakirányán diplomát szerzett Verebics Petra. A nyíregyházi kihelyezett tagozaton főiskolai szintű oklevelet kapott Szolnoki Miklós, sikeres záróvizsgájáról igazolást vehetett át Molnár Krisztina. Végül Kovács Ábrahám, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem adjunktusa kapta meg habilitációs oklevelét.

Régi szokás szerint a diplomaosztó után köszöntötték a jubilánsokat. Az ötven, illetve hatvan éve végzettek között

volt dr. Reuss András, az egyetem professor emeritusa is, aki az ünnepeltek nevében szólva kiemelte: ötven év nagyon hosszú idő, de továbbra is feladatunk, hogy újra és újra meghalljuk azt a hangot, amelyre egyedül érdemes figyelni – ez Jézus Krisztus evangéliuma. (Hatvan éve végzett Záborszky Csaba és Bohus Imre, a tanévzárón köszöntötték még a huszonöt éve végzett levelező tagozatos csoport jelen lévő tagjait is.)

A Sóllyom Jenő Alapítvány jelentését Zsíros András egyetemi lelkész, az alapítvány titkára olvasta fel, majd az év végén jutalmazott hallgatók nevei hangzottak el. Kimagasló tanulmányi eredményéért pénzjutalomban részesült Gyurkó Donát, Kruchió Márta, Győri Gábor Dávid, Kovács Barbara, Palocsán Gréta és Széll Éva, továbbá Bérces Flóra, Hulej Klaudia, Koch Szilvia, Mórincz Nikolett és Seben Glória.

Az istentisztelet és az ünnepi ülés – amelyen közreműködött az egyetem énekkara Kinczler Zsuzsanna, a fúvószenekar Tóth Péter vezetésével, valamint dr. Finta Gergely orgonán – a Himnusz eléneklésével zárult.

A következő tanév szeptember 9-én 14.30-kor tanévnyitó istentisztelettel kezdődik Szemerei János püspök szolgálatával, minthogy a 2011/2012-es tanévben a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület lelkészi vezetője lesz az Evangélikus Hittudományi Egyetemet felügyelő püspök. ■ Zs. A.

Sola Scriptura

Luther-szobor a Deák téren?

Megvalósulóban Benedek György régóta dédelgetett álma: elkészült Luther-szobra. A művet múlt vasárnap megtekintette D. dr. Harmati Béla nyugalmazott püspök és a budafoki evangélikus gyülekezet mintegy harminc híve a művész Nagytétényi úti műtermében.

régóta tanulmányozza Luther munkásságát. Műve a Bibliát felmutató Luthert ábrázolja. Mint ismeretes, a reformáció alapfogalata a hűség az evangéliumhoz: sola Scriptura. Ezt emeli ki a Biblia hang-súlyos ábrázolása a Luther-szobron – mutatott rá Soly-

FOTÓ: PAPP TIBOR

A köztéri elhelyezésre váró Luther-szobor és alkotója

A budafoki evangélikus templomban elhangzott igehirdetésében a püspök emlékeztetett arra, hogy most van az Ágostai hitvallás kihirdetésének évfordulója. A dokumentumot 1530-ban V. Károly császár előtt Augsburgban olvasták fel, ez az evangélikus egyház egyik ünnepi és jelképes dátuma.

Benedek György szobrászművész – katolikus létére –

már Gábor budafoki evangélikus lelkész.

Egyes tervek szerint a szobor a Deák térre kerülhetne, a lebontásra váró metróépület helyére. Solymár Gábor elmondta: Budapest székesfőváros már 1938-ban jóváhagyta, hogy a Deák téren Luther-szobor álljon „az ország templománál”.

■ W. Gy.

Ötven év

Reuss András professor emeritus aranydiplomája átvételekor mondott beszéde

Hárman végeztünk 1961 júniusában. Az eltelt évek során különböző utat jártunk meg. Szűcs Kálmán – aki egészségi állapota miatt nem lehet jelen, de levélben küldött köszöntést – szinte egész szolgálatát a farádi gyülekezetben végezte. Gyarmathy Dezső Nagysimonyiban, Ózdon és Rudabányán töltött néhány segédlelkési év után újabb diplomát szerzett, és világi állásban helyezkedett el. Jómagam gyülekezeti, közegyházi és oktatói szolgálattal a háttam mögött állok itt.

Ötven év sok emléket rejt. A megfelelő hívószavakra belőlünk is felfakadnak az emlékek. Kedvet érzünk, hogy öntudatosan előhozakodjunk olyan dolgokkal, amelyekre kicsit talán büszkéek vagyunk. Nem feledhetjük azonban, hogy egyházunkban is, a magyar társadalomban is egy kis láncszem voltunk és vagyunk nemzedékek hosszú láncolatában. Mindmáig felnézünk nem egy neves vezetőre és tanárra, de sok egyszerű és névtelen

emberre is, aki előttünk járva hite és élete példájával hatott ránk. Reménységgel és imádsággal kísérjük azok indulását, akik utánunk jönnek. Nem magunkat, Krisztust dicsérjük, aki ígérete szerint övéivel marad a világ végezetéig.

Ötven év összehasonlításokra készíttet. A tárgyi feltételeket tekintve számos dolog lett természetesen része a mindennapi életnek, amelyeknek akkor még nevük sem volt. Az egykori tanévzárón a búcsúzás és a köszönet szavait minden külön figyelemzés nélkül is, úgy éreztem, patikamérlegre kell tennem. Nem elégedetlenkedünk a magunk útjának körülményei miatt, nem irigykedünk a maiakra. Krisztus Urunk kérdésére: „Amikor elküldtél titeket folyóvíz, fürdőszoba, mobil, mikrohullámú sütő, hűtőszekrény, laptop és autó nélkül, volt-e hiányotok valamiben?” – talán kis hezitálás után –, mi sem tudunk mást mondani, mint az egykoriak: semmiben.

Ötven év kritikussá tesz. Nemcsak másokkal, hanem magunkkal szemben is. Hiszen az elmúlt időnek nemcsak tanúi vagyunk. Nemcsak nézői voltunk egy elő-

FOTÓ: KISS TAMÁS

adásnak, hanem résztvevők, szereplők, játékosok is. Meg erősödött-e valaki hitében általunk? Hitre jutott-e valaki? Jobb lett-e a világ a munkánk révén? Elmondtuk-e, hogy jobbnak kellene lennie? És azt is, hogy ez miként lehetséges? Általános megáldás, de nem minimaliz-

mus, ha mi is mondjuk: Tetünk olyan dolgokat, amelyeket nem kellett volna, és elmulasztottunk másokat, amelyeket meg kellett volna tennünk. Szóltunk, amikor hallgatnunk kellett volna, hallgattunk, amikor szólunk kellett volna.

Így, bár ötven év nagyon hosszú idő, továbbra is feladatunk, hogy a kísértő és félrevezető szavak, jelszavak és frázisok hangzavarában újra és újra meghalljuk azt a hangot, amelyre egyedül érdemes figyelni. Ez Jézus Krisztus evangéliuma, Isten szava és ereje minden ember javára. Ez a tiszta és igaz hang, amely az egyetlen reménységünk, amikor további szép jubileumok és utolsó vizsgánk felé lépkedünk. Ezt az ígét hordozni küldetése minden Krisztus-hívónek.

■ REUSS ANDRÁS

Elhangzott az Evangélikus Hittudományi Egyetem tanévzáróján, június 24-én

Ittész János kitüntetései

A Szent László-napi ünnepségsorozat keretében a győri bazilikában tartott ünnepi közgyűlésen adták át kiemelkedő egyházzervező tevékenysége, valamint a közösséget szolgáló példaeértékű munkássága elismeréseként a Szent László-érmet június 27-én a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület napokban nyugalmába vonult püspökének. (A város legrangosabb kitüntetését még dr. Csizmadia László főiskolai tanárnak, egyetemi oktatónak, valamint Hefter László üvegművész-restaurátornak ítélte oda a város képviselő-testülete.)

Másnap Ittész János a soproni Berzsényi Dániel Evangélikus (Líceum) Gimnázium vasárnapi tanévzáró – tedeum – istentiszteletén egy, a líceum pecsétjével ékesített aranygyűrűt vehetett át – az iskoláért végzett áldásos tevékenységének elismeréseként. ■ MENYES GYULA felvétele

Lutherrel lángolni

Ülésezett a reformációi emlékbizottság

► Óceánon túlról érkezett vendégprofesszor előadásával kezdődött (*Képiünkön*) egyházunk reformációi emlékbizottságának június 22-ei ülése az északi kerületi püspöki hivatalban. Az amerikai evangélikus Missouri Synod (LCMS) képviselőjében dr. Richard Carter, a Minnesota állambeli Concordia Egyetem Luther-szakértő professzora mondta el gondolatait – *Luther aktualitása, különös tekintettel az LCMS 2017-es előkészületeinek összefüggéseire* címmel.

Richard Carter nemcsak egyházát mutatta be a jelenlévőknek, de kitért arra is, hogy benne – a 2017. esztendő felé közeledve – milyen aktualitással bírnak a nagy reformátor tanításai. Egyházuk nemrégiben választott új elnöke új hangsúlyokat jelölt ki, amelyek a jubileumi felkészülést érintik: a tanítás mellett a tanúságtételt, az irgalmasságot kívánják nyomatékosítani.

Mivel a Missouri Synodban a belmisszió mellett a külmisszió is nagy hangsúlyt kap, a fent említett új irányvonalak jól illeszkednek ahhoz a két nagy programhoz, amellyel a reformáció kezdetének öt-századik évfordulóját kívánják megünnepelni. A németországi Lutherstadt Wittenbergben olyan izgalmas, a modern technika eszközeit is felvonultató intézményt kíván-

nak létrehozni, amely egyszerre múzeum, információs központ és látványosság. Terveik szerint Luther Márton életét és Krisztus-központú tanítását a Stadtkirche közelében egy 16. századi iskolaépületben mutatnák be a látogatóknak.

Az LCMS másik nagyszabású projektje a *Lángolj!* (Ab-laze) elnevezésű globális evangélikus missziói mozgalom, amelynek keretében 2017-ig százmillió szívet szeretnének megnyerni az evangéliumnak.

FOTO: BODA ZSUZSA

Az amerikai professzor előadása után a reformációi emlékbizottság kitzte a magyarországi reformációi emlékfa elültetésének időpontját. A grémium tagjai egyházunk képviselőjében április 12-én a wittenbergi Luther-kertben már sikeresen elültették azt az emlékfát, amelynek itthoni párját a tervek szerint az *Október a reformáció hónapja* ünnepségsorozat keretében október 5-én 10 órakor plántálják el. A bizottság már most invitál minden érdeklődőt a budapest-fasori evangélikus templom melletti Reformá-

ciói emlékparkba. (*A németországi faültetésről és a Lutherkertről az Evangélikus Élet április 24-i, húsvéti számában írtunk. – A szerk.*)

Az ülés további részében napirendre került az október 28-ára tervezett Luther-könyvbemutató is. Miként arról lapunkban már többször beszámoltunk, 2017-ig a nagy reformátor válogatott munkáinak magyar nyelvű (újra)kiadását tervezik. A tizenöt kötetes sorozatból elsőként – idén – az ötödik kötet kerül az

olvasók kezébe. Bemutatója a Magyar Tudományos Akadémia székházának kistermében lesz. A bizottság kívánatosnak tartaná, ha a Magyarországi Evangélikus Egyház minden gyülekezete, valamint alap- és középfokú oktatási intézménye megvásárolná az új, díszkötésben megjelenő Luther-könyvsorozatot.

A továbbiakban a testület tagjai beszámoltak a saját területükön folyamatban lévő munkákról és feladatokról. A következő ülést októberre tervezik.

– BODAZS –

Hogyan látom a világot?

Diakóniai csendesnap Bodrogheresztúron

► Már a rendszerváltozás előtt szorgalmazta a diakóniában dolgozók lelki megerősítését Csizmazia Sándor evangélikus lelkész. Ennek érdekében jött létre az Evangélikus Diakóniai Testvérközösség, amely néhány év kihagyással azóta is folyamatosan szervez – immár a Magyarországi Evangélikus Egyház Diakóniai Osztályával karöltve – csendesnapokat a szeretetszolgálatban tevékenykedőknek. 2008 óta az egyik helyszín Bodrogheresztúr, ahol legutóbb június 20. és 22. között lehettek együtt a résztvevők.

Kényelmes, jól felszerelt szobákkal, házas ízekkel és segítőkész munkatársakkal várta a vendégeket a *Bethlehem Evangélikus Pihenőház* Kelet-Magyarország szegletében. A fővárosból, Nyíregyházáról, Kondorosról, továbbá Tótkomlósról érkezett munkatársakat Buda Annamária, a diakóniai osztály vezetője, valamint a nyíregyházi Emmaus Evangélikus Szeretetotthon pásztorja, *Bozorády Zoltán* nyugalmazott lelkész – mindenki Zoli bácsija – fogadta.

A csendesnapok keretében ebben az esztendőben is egy adott témát – idén a „Hogyan látom a világot?” kérdéskört – járták körbe, előadások és igetanulmányok segítségével. Emellett alkalom adódott

a kirándulásra, közös, illetve egyéni beszélgetésekre, az éneklésre és a filmnézésre is.

E sorok írója az „állomáshelyén”, a Viharsarokban élő és szolgáló néhány kollégáját – akik első ízben voltak ilyen alkalmon – kérdezte arról, mit is jelentett számukra ez a pár nap...

„A témafelvetés kapcsán egyebek mellett arról gondolkodhattunk el együtt, voltaképp miért is szeretünk a diakóniában dolgozni. Én személy szerint azért, mert úgy érzem, hogy egy olyan közösséghez tartozhatom, ahol jól érzem magam, ahol számíthatok a többiek segítségére és támogatására. Örülök annak is, hogy a szakmai továbbképzéseknek köszönhetően lehetőségem van a haté-

kony és minőségi munkavégzésre” – mondotta egyikük.

Másnak azért esett jól a tanulással egybekötött pihenés, elcsendesedés lehetősége, mert úgy gondolja, a hétköznapiakban nem mindig tudunk elegendő időt és figyelmet fordítani Istenre. Még inkább erősödött benne a felismerés, hogy „azért vagyunk, hogy az eseteket segítsük, emberhez méltó körülményeket biztosítva a számukra, szeretettel végezve szolgálunkat köztük, a ránk bízottak között, így járva azon az úton, amit Isten nekünk szánt”.

Van, aki ehhez kapcsolódva azt hangsúlyozta, hogy igekeznünk kell jónak maradni a világban – Istenre és egymásra figyelve, és nem szabad félnünk attól, hogy segítséget kérjünk, ha esetleg nem tudjuk, merre és hogyan tovább.

Mindnyájan kiemelték azt, hogy hálás szívvel, élményekkel gazdagodva, feltöltődve érkeztek haza. Minden biznnyal nem véletlenül, hiszen – ahogyan Bozorády Zoltán is aláhúzza – mint minden lelki alkalmon, itt is az a jellemző, hogy egymás hite által épülnek és erősödnek a résztvevők.

GAZDAG ZSUZSANNA

EOM a múzeumok éjszakáján

► Az Evangélikus Országos Múzeum (EOM) – ha csak egy éjszaka erejéig is, de – szakított a komoly stílussal, és könnyed, kreatív, szerethető módon csábította a látogatókat a felfedezésre...

A múzsák evangélikus kertje idén is csatlakozott a június 24-i – immár kilencedik alkalommal megrendezett – *múzeumok éjszakájához*.

A sok százezres tömeget megmozgató rendezvény különleges alkalom minden intézmény számára, hogy olyanokat is a kiállítótermekbe szólítson, akik nem vagy csak ritkán jutnak el a tőlük esetleg karnyújtásnyira lévő csodákhoz. Ezt ismerte fel múzeumunk, amikor – mielőtt a szükséges felújítás miatt egy időre bezárná kapuit – ideig-

lenes tárlatát mutatta be, kicsit könnyedebb, interaktívabb formában.

Maga a kiállítás többségében a hétköznapiakban megtalálható anyagból állt, de ki-

A SZERZŐ FELVÉTELE

egészült néhány egyértelmű és néhány kevésbé egyértelmű „kakuktkojással” – ezek felkutatása érdekében olyanok is elmélyülten böngésztek végig a vitrineket, akiket máskor bevonszolni is nehéz lett volna a sok régi rajz, festmény, himzés és úrvacsorai készlet közé.

A múzeum programjait számos változatos rendezvény egészítette ki, a budapesti evangélikus templomokat bemutató fotókiállításról a templomismertetőn át zongora-, fúvós- és orgonakoncertekig. Öveges professzor híres kísérleteitől a mesejátsszínházon és borkóstolón keresztül a szabadkőműves-képzésig igazán méltó és változatos programokkal várta a Deák tér a látogatókat.

■ KISS TAMÁS

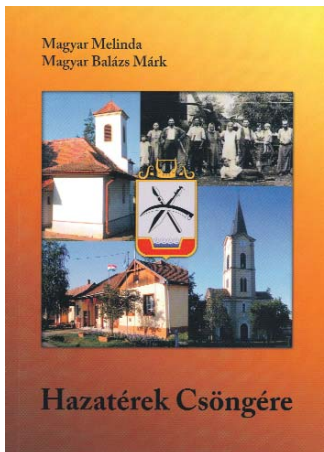
Forrás: *Evangélikus.hu*

Kilencvennyolc

Weöres Sándor csöngői születésnapja

► Az idő is oltalmába fogadta a múlt szombati ünnepet: nem kánikulai forróság, hanem kellemes nyári klíma melengette a Weöres Sándor születésnapját. Csöngői fiataljait, időseit, a régi szívvel visszajövő elszármazottakat és a vendégeket. A június végi fény majd fölemelte a Weöres Sándor Emlékházat. A költő szoboralakja figyelt, kezében nagy bronzkönyvvél, feje fölött, körben a sűrű lombú fűzfádelmelmezte lehajló ágaival.

nagy költőnk gazdag világát. „Köszöntelek a folyók zúgásával, / a felhő-arcú hegyekkel, a hegy-forma fellegekkel, / a gong-alakú csillagokkal, / köszöntelek a szívárvánnyal, az éj minden tüzeivel, / és végül az ámulatos nap-ragyogással: /

mind a tiéd!” – üzent a *Ima* című vers és a többi is: a *Variációk*, az *Öröklét*, a *Gyerekkor*, a *Vonuló vadludak*. És mi többször kimondtuk: ehhez foghatót édes anyanyelvünkön még nem írtak.

FOTO: ROZMÁN LÁSZLO

A Magyar házaspár Weöres szobránál

Öt évvel ezelőtt a Weöres Sándor olvasótáborban ismer-te meg egymást *Magyar Melinda* és *Magyar Balázs*. Most mint férj és feleség tértek vissza, és hálából megírták Csöngő monográfiáját. A régén várt kötetben évszázados dokumentumok, töredezt levelek, megsárgult fényképek reprodukcióit láthatjuk, feltámadó emlékeket olvashatunk. Beleláthatunk a falubor-zó hallgatói villantották föl remek összeállításukkal

hétköznapi csodákba. *Balogh Ernő* nyugalmazott igazgató, Csöngő régi kutatója megjegyezte: „A könyv erőssége, hogy merít az elődök eredményeiből, megszólaltatja a még élőket. A falu lelkülete is benne van! Egy helytörténeti kismonográfia nem lehet teljes, állandóan írni kell tovább, kiegészíteni és finomítani egy-egy részletét.”

A közös ebéden a finom étel mellé jó szó is jutott. Sok kedves történet Weöres Sándorról, főleg a költő ifjúságának éveiből.

Hallottam nemegyszer, de most megbizonyosodtam róla: a csöngői emberek vendégszeretők és melegszívűek. Mellettem két idős asszony ült, s pilanatok alatt mesélni kezdtek a gyönyörű evangélikus templomról. Hol ki ült? Mit véselt *Petőfi* a karzat padjába? Hol szeretett pihenni fáradtan Weöres, mindig elmondva: Csöngő fontosabb számára, mint a világ bármely pontja. A kemenesi szelíd dombok árnyékában megbújó kis falu volt az alap, az örök menedék, ahová mindig visszatérhetett.

Nem sokáig tartott az emlékezés. Délután öt órakor a nagyszórtban a *Rocky* együttes muzsikája vette igénybe a hangfalakat, azután régi slágerek csendültek föl, s aki még bírta, részt vehett a bálón...

Én hazaindultam. Az úton azon gondolkodtam, mi lesz itt 2013-ban, a költő születés-nek századik évfordulóján, ha most, két évvel előtte is ilyen nagy a tisztelet, a nem fogyó szeretet. Adjá Isten, hogy *Baranyai Ernő* polgármester és *dr. Mesterháziné Jánosa Magdolna* tanárnő lelkesedése megmaradjon, s a környező városok, Budapest, az egész ország, „mindenki” ott legyen!

■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

Templomnyitás az európai uniós elnökség záróeseményei között

Kiállítás, orgonakoncert, előadás, film és áhítat

► Akik az év legrövidebb éjszakáit különleges programokkal kívánták emlékeztetni, idén nem csupán a *múzeumok éjszakájának* gazdag kínálatából választhattak. A *Duna Party 2011 rendezvényfolyam* keretében ugyanis a nagy tömegeket vonzó programok között múlt szombaton – hazánk európai uniós elnökségének finiséhez kapcsolódóan – „nyitott templomok” is megmutathatták magukat a főváros tizenkét pontján. Akiknek az érdeklődését az egyetlen lutheránus helyszín kínálata keltette fel, azok a Fásorban érthettek célba.

Az est nyitányaként a zsúfolásig telt gyülekezeti központban *Aknay János* Kossuth- és Munkácsy-díjas festőművész – *Angyalok és szakrális teretek* című – tárlatát nyitotta meg *Galambos Ádám*. A gyülekezet mellett a program társszervezőjeként

egyetemi lelkész egészen friss alkotását láthatták az érdeklődők *Jónás próféta Ninivében, avagy Mókás Jónás flótás* címmel. A Jónás próféta kalandos történetét bemutató kisfilm eredetileg az Evangélikus Hittudományi Egyetem évadzáró áhítatára ké-

potócsoport a jövő tanévben egy nagyobb projektbe kezd. Hogy ez pontosan mi lesz, azt a forgatókönyvíró-főszereplő még nem árulta el.

23 órakor vette kezdetét a napzáró áhítat *Lélek és élet* címmel. Miközben az összes harang istentiszteletre hívott, mint nappal, furcsa érzés volt este tizenegyor megérkezni a templomba... Az áhítat különlegességét az is adta, hogy az énekek mind az *Evangélikus énekeskönyv* gregorián énekanyagából kerültek ki, és az orgonakiséret is ezekhez illeszkedett.

A meditatív elemeket is tartalmazó igehirdetés a gazdag ifjú (Mk 10) története alapján hangzott el. Ehhez kapcsolódóan a hála jeleként gyűjthattak gyertyát a jelenlévők, majd kéréseiket megfogalmazva egy-két szót vagy mondatot írhattak egy színes lapra, melyekből ki-ki magával vihetett egyet, hogy később otthon imádságban hordozza egy ismeretlen testvér kérését. Ezekkel a papírokkal és rengeteg lelki élménnyel térhettek haza – éjfél körül – azok, akik mindvégig kitartva vállalták, hogy a programsorozat miatt lekésik az utolsó BKV-járatokat...

Vasárnapi záróakkordként, az istentiszteletet követően a gyülekezet megemlékezett azokról az áldozatokról, akik Magyarország 20. századi katonai megszállása idején szenvedtek, haltak meg hazánkért. (Az emléküket őrző dombormű – *dr. Pfahler Pál* főorvos-szobrász, fásori öregdiák alkotása – a templom főbejáratától balra, a gimnazi-

Dr. Korányi András

um melletti homlokzaton található.) Idén, a huszadik, jubileumi megemlékezésen *Csordás János* fásori evangélikus történelemtanár mondott beszédet, a koszorút pedig *Benyik Béla* öregdiák és *dr. Gálos Miklós* gyülekezeti felügyelő helyezte el a domborműnél.

■ A. Gy. – H-Sz. P.

Istentisztelet utáni koszorúzás a fásori templom homlokzatánál

Aradi György helyi lelkész (bal szélén) köszönti a tárlatmegnyitó résztvevőit

közreműködő Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány elnöke beszédében *Kopin Katalin* művészettörténészt idézte: „Aknay János biztos pontból eredő, sűrű szövésű, »láncszemelvű« festői jelrendszereiben fontos szerepet töltenek be az újra és újra felbukkanó transzcendens égi követek.” Tíz angyal kíséretében, művészek, közéleti emberek színes karéjában elhangzott pohárköszöntőjében *D. dr. Harmati Béla* nyugalmazott evangélikus püspök utalt a János-áldásra. (A kiállítás augusztus 20-áig látogatható.)

A *Pecz Samu* műépítész által tervezett templom Angster orgonáján 19 órától *Pál Diana* adott fajsúlyos koncertet *Német orgonamuzsika* címmel. Az ismert művész – a közelmúlttól a budapest-kelenföldi evangélikus gyülekezet orgonistája – *J. Rheinberger* (1833–1901) két műve mellett az egyik legjellegzetesebb evangélikus műfaj, a korárelőjátékok közül játszott négyet. *Johannes Brahms*tól a *Herzliche tut mich erfreuen* (Op. 122 No. 4) és az *O, Gott, du frommer Gott* (Op. 122 No. 7), *J. S. Bach* lipcei sorozatából az *Allein Gott in der Höh' sei Ehr* két verziója (BWV 662, BWV 663), míg záróműként a *dór toccata és fuga* (BWV 538) szólalt meg.

Reformáció és szabadság volt a témája *dr. Korányi András* előadásának. Az Evangélikus Hittudományi Egyetem docense, egyházunk zsinatának lelkészi elnöke a lelkiismereti szabadság kérdését helyezte a *Luther* korától a 20. századig ívelő referátumának fókuszába. A hallgatóság a norvég hitvalló egyház és *Bonhoeffer* szellemi öröksége kapcsán „teológiai mélységekbe” is bepillanthatott a szellem- és kultúrtörténeti érdekeségeket is felölelő, egyórás programban. A fórumbeszélgetéssé alakult nyitott eszmecsere élénk érdeklődés kísérte.

Rövidfilm volt a következő program: *Hajdúch-Szmola Patrik* fásori teológushallgató és *Zsíros András*

szült, majd a sikerre való tekintettel került fel egy videómegosztó oldalra, ahol hamar ismertté vált. A vetítés után az egyik alkotóval, Hajdúch-Szmola Patrikkal beszélgetett Aradi György fásori lelkész.

– Az egész Zsíros András egyetemi lelkész irodájában kezdődött, ahol megpillantottam egy elektromos zongorát, majd rövidesen megtaláltam rajta a legidétlenebb hangszínt, amit valaha hallottam ilyen hangszereken. A hangszín ihletett meg, és ebből hasonlóan „idétlen” zene született.

Mivel az elejétől kezdve valamilyen kisfilmben gondolkodtunk, egyből az jutott eszünkbe Zsíros András, hogy *Jónás könyvét* dolgozzuk fel, hiszen Jónás karakterét is ilyen mókásnak képzeltük el. Ezután megszületett a verses forgatókönyv, természetesen a bibliai üzenetet alapul véve, végül pedig a felvételek készültek el – mondta el a teológushallgató.

A közönség érdeklődésére a folytatást illetően kiderült, hogy a teológián alakult, *Kreatív Tanszék* nevű al-

Márai temploma

Az Evangélium Színház előadása a Szilágyi Dezső téri református templomban

■ SZAKOLCZAY LAJOS

Márai Sándor Füves könyve (1943) az egyik műfaji megjelölés szerint „próza-epigrammák” gyűjteménye. Vagyis a szövegek – nem idegen ez az írótól – költői módon megírt élettanácsok. Magyarán az emberről, a hazáról, a sorsról, a művészetről, a férfínő kapcsolatáról, a természet fenségéről és (ellenpontként!) a reszelt almáról stb. való erkölcsi, viselkedéstani, tartást erősítő és az élet különféle helyzeteiből merítő példázatok.

Az ingyencnek és a „köznépnek” egyaránt érdekes – mert az ügyes-bajos dolgainkra rávilágító – kötet két-százket rövid írást tartalmaz. Aki írta, az – többek között – „a világ fia is” volt, „rokona a négeknek és a csillagoknak, a hüllőknek és Leonardo da Vincinek, a Golf-áramnak és a maláj nőknek, a földrengésnek és Lao-cénak”.

Ez a jobbára befogadhatatlan tágasság – az érzés és gondolat egyetemessége – egyidejűleg lefegyverző és (bocsánat) egy kissé riasztó. Ugyanakkor bámulatos is, hiszen a „világnagy” személyiség kizárólag a tollal teremti meg magát, növeszti megkerülhetlenné személyét. Akaratos, dacos, megengedő, szigorúan ítélkező, játékos, furfangos és – legtöbbször magához – kegyetlen.

Azt hiszi, hogy mindenre figyelve s a jelenségeket jóra és rosszra „osztályozva” zsebében hordja a bölcsek követ. S amit ő nem tud életről, halálról, boldogságról, szenvedésről, barátságról, nőkről, a gondviselésről, a betegségről-pihenésről, az ünnepekről, a fájdalomról, a színházról, a remekművekről, az Istenről és a nikotinról, az nincs is.

Erősnek, legyőzhetetlennek képzei magát – innen az exkluzív megszólalás erőle és (paradox) gordonkahangja –, ugyanakkor (ettől a leírt szó hitele) hiába okosság, erkölcs, kitarítás, elbotlik egy fűszálban. S attól lesz izgalmas a leírt szó, hogy meri bevallani esendőségét. A folyamatos gondolkodásban leledzik az író – s ennek igényét kiterjeszti az olvasóra (hallgatóra) is – megtisztulása.

A fentiekből kitűnhetett, hogy a *Füves könyv* nem színpadra termett alkotás. Hiszen a sokszoros meditációnak ellentmond a párbeszéd dinamikája. Csakhogy *Udvaros Béla* a színpadnak olyan mestere, aki ebbe

szek mozgásának is tág teret ad. S a nő és a férfi – a „dráma” kibontását két kitűnő színész, *Buzogány Éva* és *Pelsőczy László* segítette – van annyira aktív, érzelemmel teli és gondolati, más szóval „világkerék”-pörgető, hogy a Márai-földréz tökéletesen megjelenik előttünk. A pódiumon lé-

vő kevés díszlet (kis asztalka, két székek, két fogas) és egypár kellék (cigarettatárca, legyező, gyertyatartó, kávéscsésze, kompótos tál stb.), illetve a velük való játék csak segíti a „családi” és „közösségi” gondolatok, egy elementáris érzélemvilág kiteljesedését.

A fokozatos vetkezésnek – a háziköpeny alatti „reneszánsz” talárnak és nagystélyinek – éppúgy megvolt a funkciója, mint a megannyi mozgásvariációt rejtő „találkozásoknak”. Buzogány Éva egyszerre volt meditatióra hajlamos hölgy, a sikítástól sem visszariadó hisztérika, kikapós nő, háziasárgány, megadó szerelmes és díző, aki másik felét (a férfit!) magához tudja láncolni. Pelsőczy László ugyancsak kitűnő játékkal, a filozofálásba beleférő komédiázással – magára vett, csak a bensőt közvetítő Márai-maszkkal – jelenítette meg ennek a férfigondolkodásra épülő erkölcstárnak sarkalatos tételeit. Megannyi közös énekük (elsőbbsen is a *Kosztolányi* melábuljút közvetítő „A játszótársam, mondd, akarsz-e lenni...”) a szöveg viharai fölötti napsü-

Az előadás végi tapsból jutott Udvaros Béla rendezőnek is (középen)

a gondolatilag élénk, de a megjelenítést tekintve holt anyagba életet tudott lehelni.

Rendezése a maga nemében bravúr. S az, hogy Márai templomát bevitt egy valódi templomba, hit és tudás, gondolat és erkölcs, szószék és színház, beavatás és ünnep együtt „működését” – egymáshoz való tartozását? – rögzítette. A pódiumjáték – az elől és hátul lévő, illetve az úrasztala körüli „kifutóval” – a szín-

tés volt, a szöveg monotonitását egy kissé oldó bravúr.

Az óramű pontosságával zajló, negyvenhét perces előadás szóra-koztató, ugyanakkor elgondolkodtató – a közönséget fölemelő – produkció. Bebizonyosodott, ha a szó erkölcsi élő valóság, a templomban élfér egy másik templom is.

A szerző irodalomtörténész, kritikus

Skandináv zene Kolozsvár lutheránus hajlékában

► **Wieland Meinhold** weimari egyetemi professzor (*képiün-kön*) a skandináv zenével ismertette meg a kolozsváriakat június 21-én, kedden este az evangélikus templomban megtartott egyéni orgonaszólóestjén. **Horváth Zoltán** művészpédagógus köszöntése után a „fjordok világába” is elkala-uzolta közönségét a német professzor. Műsorán a többsé-
gében evangélikus Dánia, Izland, Svédország, Norvégia és Finnország zeneszerzőinek alkotásai szerepeltek.

Meinhold főleg kis formátumú darabokat tűzött műsorára. Először *N. W. Gade* (1817–1890) és *G. M. Hansen* (1832–1909) dán zeneszerzők rövid kompozíciói szólaltak meg. Gade-et a 19. századi dán ze-ne kiemelkedő alakjának tart-

só darab tűnt ki humoros, já-tékos töltetével. A harmadik dal magyaros hangulatot teremtett „pattogós” ritmusával. *E. Grieg* norvég zeneszerző közismert *Peer Gynt* szvitjei-ből két rész hangzott el: *Szol-vejg dala* és *Aase anyó halála*.

ják, a hangversenykalauzok szerint több zenei műfajban „kipróbálta magát”. A most meghallgatott két művében úgy tűnt: a klasszicizmus zene-szerzési hagyományaira alapo-zott. Matthison-Hansentől szintén két alkotás hangzott el. Főleg a második, a *Preludium* címet viselő tűnt ki barokkos virtuozitásával. *H. Helgason* (1914–1994) izlandi dalszerző *Ricercar monotematico* című szerze-ményének „szelíd disszonan-ciái” kellemesen hatottak. Meinhold nemcsak előadó-művészként, hanem zeneszer-zőként is bemutatkozott: egy régi izlandi dallamra való imp-rovizációja során a gyülekezet tanúja lehetett annak, hogy a népzenére emlékeztető egy-szerű és tiszta dallam hogyan „bontható ki” archaikus „réte-giből” oly módon, hogy az a ma embere számára is művé-szi üzenethordozóvá váljon. *G. Hägg* (1867–1925) svéd zene-szerzőtől az e-moll elégia csendült föl. Érdekes kollázs következett, Meinhold négy svéd népdalra való improvizálása. Főleg az el-

Szolvejg dalában több liriz-musra és nagyobb ívű frázi-sokra lett volna szükség, *Aa-se anyó halálában* viszont si-került a szereplő elmúlását idéző elégikus hangulatot megteremteni. Végezetül *J. Sibelius* (1865–1957) finn zeneszerző egyik legnépszerűbb művének, a *Fin-landia szimfonikus költemény-nek* az orgonára ártírt változatát tolmácsolta a professzor. Mein-holdnak sikerült nagyzenekari hangzást keltenie. Rádaskép-pen egy rövid, virtuóz darabot szólaltatott meg. Meinhold kiegyensúlyozott, precíz előadóművész benyo-mását keltette. Kuriózumnként könyvelhetjük el, hogy mosta-ni koncertjének repertoárját skandináv zenéből állította össze. Eme szerzők zeneművei ugyanis ritkán hallhatóak Er-délyben. Bízunk abban, hogy a jövőben talán adódik egy újabb koncertlehetőség is, amikor a felhangzó művek ál-tal teljesebb képet alkotha-tunk Meinhold gazdag elő-adóművészi kvalitásairól. ■ NAGY-HINTÓS DIANA
Forrás: Szabadság

Pap és művész díszpolgárok

Falunapra invitálta az önkor-mányzat a lakosságot június 19-én, vasárnap Nagyszéná-son, ahol színes program vár-ta valamennyi korosztályt. Ezen a napon adták át a dísz-polgári címeteket is. Idén – posztumusz elismerésként – két egyházi személyiségnek ítéltek oda a megtisztelő cí-

met: *Aranyi Imre* katolikus plébánosnak és *Fecske Pál* evangélikus lelkésznek. Dísz-polgárrá avattak két képző-művészt is: a nagyszénási szü-letésű *Fábián Rózsát* és a te-lepüléshez kötődő *Szénási Mihályt*. ■ Cs. I.
Forrás: beol.hu

► **Német földön 1948 óta kétévenként szerveznek egyházi napokat. Ez a fesztiválhangulatú, de mély teológiai és társadalmi kérdésekkel is foglalkozó, kétévente más-más tartományi egyház területén zajló együttlét a világi (laikus), nem teológiai végzettségű testvérek kezdeményezése és sikeres mozgalma. Három alkalommal a katolikusokkal együtt tartották az ökumenikus egyházi napokat (legutóbb 2010-ben Münchenben). A résztvevők százezres létszáma keresztény tanúságtételként is értelmezhető. A nagy ívű, sokrétű rendezvények mellett mindig vannak azonban kisebb területek híveit megmozgató, úgynevezett egyházmegyei Kirchentag-alkalmak is.**

Ez év tavaszán a haßbergei esperesség az észak-bajoror-szági Ebern kisvárosban tar-tott egyházi napot, melyre huszonnyolc gyülekezetből közel ezer résztvevő érkezett. (Ebern evangélikus közössége az év eleje óta a Budapest-De-ák téri egyházközség testvér-gyülekezete.) A nap mottója így hangzott: „Betévedni, be-

Eberni Kirchentag

lélegezni, bekapcsolódni” („Auftauchen, durchatmen, mitmachen”). Ha valaki – ta-lán nem is tudatosan – beté-ved egy egyházi alkalomra, élje át az ott elhangzó tanúság-tételeket, s legyen aktív része-se az egyház célkitűzései meg-valósításának. Az együttlét a keresztségre emlékezés istentiszteletével kezdődött – sokan ugyanis el-felejtik, hogy meg vannak ke-resztelve. Bajorországnak ez a része nagyon gazdag természetes forrászivekben. Tizenhét gyü-lekezet képviselője hozott ma-gával e forrásokból egy-egy korsó vizet, és egy nagy ke-resztelőmedencébe öntötte. A gyermekek gyertyákat he-lyeztek el a keresztelőkút pár-kányára, majd az (ötször négy-perces) igehirdetések után hét lelkész – közöttük e sorok írója – várta az oltárnál a hí-veket, hogy miközben a vízzel keresztet rajzolnak a homlo-kukra, igei áldásban is része-sítsék őket. Sokan könnyezve álltak meg e különös csendben az oltár előtt, s fogadták a ke-resztelésre emlékeztető, út-mutató és áldó ígéket. A rövid igehirdetések a ke-resztségre, az újjászületésre és az aktív keresztény életre biztattak. A keresztség Isten szent kezdete bennünk és ér-tünk. Vének, ha a kereszté-

nyek elmulasztják, akár gyer-mekeik életében, akár felnőtt-ként. Isten új életet és örök éle-tet adó ígérete fűződik hozzá. A nap során a beszélgetés-re is lehetőséget adó szünetek alatt énekarok léptek fel, és egy idősebbekből álló tánc cso-port is bemutatkozott. Délután *Egyház és szabad-ság* címmel e sorok írója tar-tott vitaindító előadást. Pél-

dákkal illusztrálva érzékel-tette a Magyarországon 1990 előtt az egyházi szolgálatban és a mindennapi életben egy-aránt meglévő korlátokat. A keresztény szabadság azon-ban belső szabadság is, a lé-lek szabadsága, amely egye-dül Krisztushoz kötött. Nap-jaink népszerű szabadságér-telmezése pedig a másik em-bert figyelembe nem vevő, önző életfelfogás, amelyet

egyszerűen így fogalmazha-tunk meg: nekem mindent szabad, a másinak szinte semmit. A referátum témáját pódi-umbeszélgetés keretei között gondolhatta tovább a hallga-tóság. A beszélgetésen az elő-adón kívül a város polgár-mestere, a zsinati elnök és az esperesség női szolgálatának felelőse vett részt.

Az egész nap legfőbb mozga-tója a korábban kilenc éven át a kenyai misszióban szolgáló *Jür-gen Blechschmidt* esperes volt, fő segítőként pedig – az itthon is jól ismert – *Holger Manke* se-gédlelkész serénykedett. Az egyház Ura kísérje a nagy kiterjedésű szórvány-egyházmegye evangélikusai-nak életét Ebernben és kör-nyékén! ■ D. SZEKIM IMRE

„... ott lesz a szíved is” Beszámoló az erdélyi evangélikus küldöttség németországi körútjáról

► **A legutóbbi Kirchentagon, azaz német evangélikus egyházi napokon a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház (RELE) is képviseltette magát. A delegációt Adorjáni Dezső Zoltán püspök, Riedl Rudolf kerületi felügyelő, Fehér Attila főtanácsos, Pál Gyula másodfelügyelő, dr. Csutak Ibolya zsinati tag és Bogdán Andrea jogtanácsos alkotta. Mivel az „...ott lesz a szíved is” (Mt 6,21b) mot-tójú, június 1–5. között Drezdában zajlott rendezvényso-rozat egyik fő témája Kelet-Közép-Európa volt, jó néhány áhítatot és előadást tartottak magyar lelkészek és közre-működők.**

A találkozó egyik helyszínén, a Dreikönigskirche (Háromki-rályok-templom) kápolnája-ban június 4-én Adorjáni De-zső Zoltán (*képünkön*) vezet-te a déli áhítatot, a hangszeres kíséretet pedig az – utolsó pillanatban beugró – magya-rországi Széllőrozsza Band bizto-sította. A delegáció tagjain és a szépszámu érdeklődőn kívül jelen voltak az alkalmon a Mecklenburgi Evangélikus Tartományi Egyház – mint testvéregyház – képviselői, il-letve a RELE Németországban tanuló teológiai hallgatói is. A négy nap alatt az erdélyi küldöttség tagjai különféle előadásokon, hivatalos találko-zókon vettek részt, felkeresték az „óriássátrakat” is, ahol a kü-lönböző egyházak és egyházi szervezetek állították fel stand-jaikat; és persze a kulturális események – például koncer-tek – sem maradhattak ki a programból. Az egyházi napok rendez-vénysorozata június 5-én zá-rult. Az Elba partján megtar-

tott záró istentiszteleten több mint százezer ember vett részt. * * * *Mecklenburgi* látogatással folytatódott a küldöttség német-or-szági útja. *Jens-Peter Drewes*, a Mecklenburgi Evangélikus Tartományi Egyház külkap-csolatokért felelős tanácsosa állította össze a sűrű progra-mot, amelynek keretében a magyar vendégek főként azon gyülekezetekbe látogattak el, amelyek testvéri kapcsolatot ápolnak saját egyházuk vala-mely gyülekezetével. Így vasár-nap a schwerin-lankowi lutherá-nus közösségben vettek részt istentiszteleten. Isten ígéjét ez alkalommal is Ador-jáni Dezső Zoltán püspök hir-lédette, az úrvacsora kiszolgál-tásában pedig e sorok írója is részt vett. Az istentisztelet után *Wis-marban* munkaebéd keretében két helyi gyülekezeti lel-késszel a jövőben létesítendő testvér-gyülekezeti kapcsola-tokról folytattak eszmecsérét.

Másnap *Hagenowban* nem-csak a közösség lelkészével nyílt alkalmuk találkozni az erdélyi delegáció tagjainak, hanem *Fejér Olivér* lelkészje-lölttel is, aki két és fél éves ta-nulmányi útja alatt a helyi gyülekezetben végez segéd-lelkéshi szolgálatot.

Schwerinben, az egyház püspöki hivatalában *Andreas Flade* egyházfőtanácsos fo-gadta a küldöttséget. (*Dr. And-reas von Maltzahn* püspök betegség miatt nem tudott részt venni a találkozón.) A megbeszélésen – tárgyalást folytattak a két egyház jövőbeli testvérkapcsolatáról, a testvér-gyülekezeti kapcsolatok jelen-legi helyzetéről, közös ifjúsági és más projektekről. Adorjáni Dezső Zoltán egyháza nevében két – *Tompos Opra Ágota* ko-lozsvári festőművész által ké-szített – pünkösdi témájú fest-ményt adott át az egyház veze-tőségének, megköszönve az eddigi támogatásokat. A nap hátralevő részét a nagyvárad egyházközség test-
vérgyülekezetében, *Penzlinben* töltötték a delegáció tagjai. Vendégek és vendéglátók gyü-

lekezeti est keretében találko-zhattak, kötetlenül beszélget-hettek egymással. Nem maradt ki a körút ál-lomásai közül a német főváros sem: június 7-én *Berlinben* Adorjáni Dezső Zoltán a helyi magyar közösség isten-tiszteletén prédikált, a közel-gő pünkösdi kapcsán kiemel-ve az egyház Szentlélek által inspirált missziói kompeten-ciáját. Az istentiszteletet meg-beszélés követte, amelyen a berlini magyar gyülekezet je-lenéről és jövőjéről esett szó. A püspök örömét fejezte ki, hogy e gyülekezet él, majd ki-fejtette, hogy az itt szolgáló lelkész számára ez missziós terület: feladata, hogy a ber-lini magyarokat megkeresse, a gyülekezetet építse, gyara-pítsa. Külön örül annak is – mondotta –, hogy az elmúlt években egyházának teoló-giai hallgatói és lelkészjelölt-jei is szolgáltak-szolgálnak a gyülekezetben, név szerint *Kalit Eszter*, *Mátéfy Ciprián*, jelenleg pedig *Fejér Olivér*. A berlini magyar közösség vezetői, *Pompéry Judit* és *Bal-la Bálint* nagy örömmel fo-gadták az erdélyi evangéliku-sok látogatását, és megkö-szönték azt is, hogy „ügyes er-délyi fiatalok” vesznek részt a gyülekezet életében. A nyolcnapos németorszá-gi körút után a küldöttség él-ményekkel gazdagodva, lel-kileg feltöltődve tért haza pün-kösöd ünnepére. ■ FEHÉR ATTILA

Püspöktiktatás Győrött

FOTÓK: BEDÓ KORNÉL

► Folytatás az 1. oldalról

A magyar kormány nevében *Szászfalvi László*, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkára szólalt fel. Beszédében hangsúlyozta, hogy a magyar társadalomnak szellemi és lelki értelemben meg kell újulnia, és ebben a feladatban a magyar történelmi egyházaknak megkérdőjelezhetetlen küldetésük van.

Szokatlan, ám felettébb bölcsnek bizonyult megoldással a szervezők másfél órás szünettel szakították meg a közgyűlést. Míg az új püspök sajtótájékoztatóra vállalkozott, a dunántúli egyházkerület és a győri gyülekezet nagyvonalú vendéglátásban részesítette a jelenlévőket. Talán ennek is betudható, hogy a szünet után már valamivel kevesebben tértek vissza a templomba, ahol ugyanakkor még oldottabban, mondhatni, egészen családias légkörben folytatódott az új püspököt köszöntő felszólalások sora.

A bajorországi Gusztáv Adolf Segélyszolgálat képviselőjében szót kérő *dr. Wolfgang Layh* például két rekesz Oettinger sörrel ajándékozta meg Szemerei Jánost – utalva *Luther Márton* ismert mondására, nevezetesen hogy miközben ő *Melanchthonnal* sörözött, Isten ígéje addig is munkálkodott. Jókívánságként hozzáfűzte: az új püspököknek is az a legfontosabb feladata, hogy hagyja működni Isten ígését.

A gördülékeny szervezés nagyban hozzájárult a nap örömteli, felszabadult hangulatához. A beiktatott püspök bízott ígék ölelésében, a gyülekezeti tagok szeretetétől körülveve, Isten áldásáért imádkozva kezdhetette meg új szolgálatát.

■ ADÁMI MÁRIA

Gáncs Péter elnök-püspök igehirdetése Szemerei János püspök beiktatásán

„Veled voltam mindenütt, amerre csak jártál!” (2Sám 7) Jézus így szól tanítványaihoz: „Annyi ideje veletek vagyok...” (Jn 14,9)

Keresztény Gyülekezet! Kedves Szolgatársam, János!

A bibliaolvasó *Útmutató* mai igéivel köszöntelek szolgálatod új útszakaszának kezdetén. Bátorító ígék ölelésében indulhatsz: *„Veled voltam...”* – hangzik az ószövetségi ige, *„...veletek vagyok...”* – biztat Jézus szava.

Nézzük először az ótestamentumi ígét, amelyet a pásztor Dávid kapott Urától. A megelőző vers így hangzik. *„Én hoztalak el a legelőről, a juhnyáj mellől, hogy fejedelme légy népemnek...”* Komoly figyelmeztetés, bátorítás ez a mondat számodra ebben az ünnepi órában. Nem csupán hetven dunántúli gyülekezet bizalma, szavazata hozott el téged a kaposvári nyáj mellől, hanem hisszük, hogy maga az élő Isten hívott el, hogy a pásztorok pásztorá legyél. Adja Isten, hogy valóban pásztor is maradj, hiszen szolgálatod – döntő módon – változatlanul pásztori munka: a reád bízott immár nagyobb nyáj legeltetése, terelgetése, őrzése.

Fontos tisztáznunk, hogy mi az a táplálék, amelyből te is élhatsz, és másokat is eltethatsz. János evangéliumában Jézus felfedi ezt a titkot: *„Nekem van eledelem, amit egyem, amiről ti nem tudtok. (...) Az én eledelem az, hogy teljesítem annak akaratát, aki elküldött engem, és bevégezzem az ő munkáját.”* (Jn 4,32-34)

Kívánom neked, hogy mindig éhezsd és szomjazzd ezt a mennyei eledelt, az ő ígését, amely az ő akaratát hordozza. Ebből táplálkozzál, és ezzel tápláld egyházkerületed népét.

A legeltetés mellett a pásztor másik klasszikus feladata a reábízottak vezetése, terelgetése. Ennek jegyében 2003 őszén, a püspöki szolgálatba való indulásomkor egy-egy pásztorbotot kaptam szimbolikus ajándékként: az egyházkerületi munkához a békéscsabai Nagytemplomban az egyiket, a gyülekezeti szolgálathoz pedig a Deák téren a másikat.

Többféle, mély üzenetet hordoz egy ilyen pásztorbot. Lehet vele terelgetni a reánk bízottakat. Segítségével ki lehet emelni a mélybe kerülteket, de akár a védekezés, sőt a fegyelmezés eszköze is lehet...

Én most egy másik fontos, minden szempontból békésebb és szelídebb pásztorszerszámot szeretnék átadni neked: egy pásztorfurulyát. Félreértés ne essék: nem a hamis, giccses, romantikus pásztoridíllt akarom felidézni a kedélyes életművész pásztorról, aki csak vidáman „terelgeti nyáját, fújja furulyáját”. A püspöki szolgálat ennél bizony összetettebb, komolyabb zenemű...

De lassan nyolcesztendő püspöki tapasztalatként hadd mondjam el neked, hogy ennek a szolgálatnak nemcsak terhe, keresztje, hanem sok-sok öröme is van. Ezért adok bot helyett furulyát a kezébe...

Lehet a püspöki, pásztori munkában szép dallamokat játszani és igazi harmóniát is találni. Kívánom, hogy szavaidat mindig a jó pásztor, Jézus Krisztus tiszta, határozott, de szelíd hangja intonálja.

Nem kell, hogy életed „János-passió”, szenvedéstörténet legyen, bár a keresztutat egyikünk sem spórolhatja meg, hiszen „a tanítvány nem feljebbvaló mesterénél”...

De ugyanakkor halld meg az *Útmutató* mai újszövetségi ígését is, amelyben a jó pásztor már jelen időben bátorítja tanítványait: *„...veletek vagyok...”*

Fontos, hogy ezt a tanítványi közösségnek mondja! Fontos, hogy ne csak pásztor, de tanítvány is maradj! Sőt tanítványi közösségekben szolgáló tanítványtárs legyél az egyházkerület vezető lelkészeként, püspökeként is.

Hadd hívjam fel a figyelmedet a többes számra: „Veletek vagytok!” Legyen ez is biztatás számodra! Bár gyakran az egész egyházban éppen a püspök a legmagányosabb lelkész, akinek bizonyos döntések súlyát, felelősségét egyedül kell felvállalnia, elhordoznia.

De a döntés előkészítésben mégsem kell, hogy egyedül maradjunk. Nem vagy egyedül te sem. Mindenekelőtt mögötted, melletted ott áll a családod: hitvestársad, *Enikő*, gyermekeid, *Márton*, *Eszter* és *Gergő*.

Egyházunkban sem vagy egyedül a püspöki szolgálatban. Nyitott szívvel fogadunk a püspöki tanács közösségébe, ahol szintén lét-szükséglet a csapatszellem, az összjáték.

Emellett keress magad mellé egy jó munkatársi csapatot, mert a kereszténység csapatjáték!

Úgy ismerlek téged, mint aki tud csapatban gondolkodni, aki kész az összjátékra. Ezért is hangsúlyoztad a „választási kampányban” a bizalom, a szolidaritás fontosságát egyházunkban. Maradj püspökként is pásztor, tanítvány és csapatjátékos!

S végül a legfontosabb, ami nélkül a pásztorfurulya sem szólal meg, és ami nélkül jobb, ha püspök sem szóla meg: szolgálatunk levegője, a Lélek ajándéka!

Lélegezz! Imádkozz! Hogy Isten Lelke, az erő, a szeretet, a józanság, a bölcsesség és a közösség Lelke töltsön be. Ő tanácsoljon, vezessen, hiszen nem véletlenül piros ezen az ünnepen az oltárterítő...

Adja Isten, hogy püspöki szolgálatod valóban pünkösdi szolgálat legyen, amely a kölcsönös megértést, a közösséget építi, erősíti egyházunkban.

S ha néha rád tör majd a kétség – mert lesz ilyen is... –, ha olykor úgy érzed, egyedül maradtál, tanácstalan vagy, kérlek, vedd kezébe ezt a kis pásztorfurulyát, amelybe bele van égetve a mai nap dátuma: *Győr, 2011. június 25.*

A mai nap két bátorító, útmutató ígéje pedig égjen bele a szívedbe. A biztatás a pásztor-nak: *„Veled voltam...”* És az ígértet a tanítvány-nak: *„Veletek vagyok...”*

S végül soha ne feledd a Jézus által feltárt titkot, amely igazi evangélium, örömhír János evangélistától János püspököknek, de egyben vonzó lehetőség mindannyiunknak: *„Az én eledelem az, hogy teljesítem annak akaratát, aki elküldött engem, és bevégezzem az ő munkáját.”* (Jn 4,33–34)

Jó étvágyat, jó asztaltársakat kívánok ehhez a mennyei eledelhez!
Ámen.

Szemerei János igehirdetése

„Nem azé, aki akarja, nem is azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené.” (Róm 9,16)

Kedves Ünneplő Gyülekezet, Szeretett Testvéreim az Úr Jézus Krisztusban!

Pál apostol, aki ezt a mondatot kétezer éve leírta, nem volt bizonytalan, akaratgyenge ember. A futást nem tartotta hiábavalónak, élete maga is egy nagy futás volt. Határozott elképzelése volt a világról, Istentől és hitről a damaszkuszi út előtt, a sauli időszakban éppúgy, mint később Pál apostolként.

A feltámadott Jézus irgalma áthangolta őt, de nem abban az értelemben, hogy céljaiért ezután ne küzdött volna legalább ugyanolyan elszántan. Maga írja: *„...úgy futok, mint aki előtt nem bizonytalan a cél, úgy öklözök, mint aki nem a levegőbe vág, hanem megsanyargatom és szolgálva teszem a testemet...”* (1Kor 9,26–27a)

Életének új szakaszát futással kellett kezdenie. Damaszkuszból menekülnie kellett az őt üldözők elől. Aztán futott, hogy elvigye a felismert jó hírt a föld végső határáig és a birodalom fővárosáig. Küzdelmes életéről számolt vetve így ír: *„Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam, végezetre eltételetem nekem az igazság koronája, amelyet megad nekem Úr, az igaz bíró ama napon...”* (2Tim 4,7–8a)

Pál nem az emberi akarat és igyekezet fontosságát vonja kétségbe, hanem annak határára, korlátjára mutat rá.

A mi generációnkban szinte senki sincs, aki ne ismerné a répás mesét... Apóka kertjében hatalmas répa nőtt, amit ki akart húzni, de meghaladt az erejét. Elment, és szőlt a feleségének. Nekifeszültek ketten, de még úgy sem ment. Szőlt a kis unokájának, de még mindig nem volt elég az erő. Mozgósították a kutyát, majd a cicát is, de még mindig nem koronázta siker a próbálkozásukat. A végén elfutottak az egérkéért is, mire végre kifordult a répa.

A mese az erő koncentrálását, az összefogás fontosságát mondja el. Fanyar ironiájával még azt is felveti, hogy az erők a leggyengébbre is rászorulhatnak!...

Igénk persze a répahúzásnál sokkal fontosabb kérdés felé irányítja a figyelmet. Mert itt már nem a földi megélhetéshez szükséges répa kihúzásáról, hanem az örök élet kapujának kinyílásáról, az Istennel való kapcsolat rendbejöveteleéről van szó.

Ehhez önmagában nem elégséges az összefogás. A bábeli toronyról szóló bibliai elbeszélés elmondja, hogy az

ősi korban volt egy ilyen célra létrehívott projekt, de nem volt sikeres.

Az ember és Isten világa közötti ajtót sem te, sem én, sem semelyikünk nem tudja kinyitni. Ha mi mindannyian, akik itt vagyunk, erőnket egyesítve feszülünk is neki, az ajtó kinyitásához az is kevés volna.

Egész egyházkerületünk valamennyi tagjának közös erejével, sőt valamennyi magyarországi evangélikus testvérünkkel együtt sem tudnánk kifizetni az ajtót.

Az ökumenikus összefogás fontos és nemes ügye az ajtó kinyitásához kevés.

Ha a földön élő valamennyi Krisztus-követő képes lenne összefogni, az ajtót ezzel a nagy összefogással sem tudnánk kinyitni.

Ebben a problémában még az sem segítene, ha az összes földlakó vallások és politikák, földrészek és gazdasági érdekek fölött, egy irányban volna képes erőfeszítéseket tenni – ez sem volna elég.

Az ember akarata és futása ehhez kevés!

A gazdag ifjúnak azt mondta Jézus: *„Ami lehetetlen az embernek, az Istennek lehetséges.”* (Lk 18,27)

Pál is erről tanúskodik.

Az emberi akaratnak, erőnek és futásnak korlátai vannak. A könyörülő Isten szeretetének azonban nincsen határa. Ő képes és hajlandó volt isteni méltóságáról lemondani és emberré lenni Jézus Krisztusban. Ő képes és hajlandó volt gyengévé lenni és elmenni egészen a keresztre. Az a gyenge, meggyötört, keresztre szegezett, erőtlennek látszó Krisztus a mi erőnk és reményünk!

Ő maga mondja: *„Nincs senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja barátaiért. Ti barátaim vagytok...”* Téged is a barátjának nevez, téged is a barátjának tart!

Amikor Jézus meghalt a kereszten, meghasadt a kárpit – vagyis kinyílt az ember és az Isten világát elválasztó ajtó. Ami emberi erővel nem, az az emberré lett Isten által kinyílt! Mert azt az ajtót Isten szeretetének ereje tudta csak kinyitni.

A reményt az ő akarata és az ő értünk való futása jelenti.

Jézus az Atyát úgy mutatja be nekünk, mint aki a tékozló fiú elé fut, mint aki nem szemrehányással, hanem ölelő karokkal, nyitott ajtóval és szívvel vár.

„...nem azé, aki akarja, nem is azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené.”

Lássátok és izleljétek a csodát! A mai alkalommal is megtapasztalhatjuk Urunk megtérített szolgálatát.

Ámen.

„Nem azé, aki akarja, nem is azé, a

P Ü S P Ö K I K T A T

FOTÓ: BEDŐ KORNEL

Az ötvenes évek végén a vasfüggönyön innen, a Dunántúl közepén, egy kis Veszprém megyei falucskában, Homokbödögén sakkozott két ember. A tábla két oldalán két olyan személy ült, akik nemcsak a táblának, de az akkori rendszernek is a két szélén helyezkedtek el. Egyikük kommunista párttitkár volt, a másikuk Budapestről politikai nyomásra eltávolított evangélikus teológiai professzor.

A sakktábla fölött a párttitkár egy kérdést tett fel: „Lelkész úr (de az is lehet, hogy „pap elvtársat” mondott)! Maga olyan okos ember, hogyan tud a mai világban még az Istenben hinni?” A lelkész így válaszolt: „Abban az Istenben, akiben maga nem hisz, én sem hiszek... Azt az Istent viszont, akiben én hiszek, maga nem ismeri...”

A történetet nem csak azért mesélem el, mert az az egykori homokbödögei lelkész abban a körzetben élte utolsó éveit, ahol én lelkészi szolgálatomat kezdtem. Dr. Ferdinánd István professzor úr ad hoc teológiai fakultásának öt évig az egyedüli hallgatója voltam a gyúrói parókián. A történetet tőle hallottam, és stafétabotként adom tovább. Mert ez a több mint fél évszázados történet egyszerre beszél arról, hogy mennyire változik a világ, de arról is, hogy lényegét tekintve mennyire nem.

A vasfüggőnyt lebontották, hazánk már hét éve az Európai Unió tagja. A történet eredeti szereplői meghaltak, az egykori állampárt is megszűnt. A világ ma nem fekete-fehér. Sakk és más játzmák persze vannak. Vannak találkozások és beszélgetések is a bennünket értő és értetlenül szemlélő emberekkel. Amiben nincs változás, az a kérdés, amit azóta is sokszor és sokféleképpen feltesznek: hogyan lehet a mai világban Istenben hinni?

Az egyház, a Krisztus-követők feladata ma ugyanaz, mint ötven éve meg évszázadok óta. El kell mondanunk tapasztalatunkat, és tanulnunk kell az élő Jézus Krisztusról, akit sokan nem ismernek. Péter apostol szavaival: „...legyetek készen mindenkor számot adni mindenkinnek, aki számon kéri tőletek a bennetek élő reménységet.” (1Pt 3,15)

Kedves Testvérek!

Nagy megtiszteltetésként életem meg a gyülekezetek felém forduló bizalmát, amit ezúton is köszönök.

Új szolgálatomról úgy gondolodom, hogy a püspökké választással nem lettem sem több, sem kevesebb,

de több lesz a munkám. Nem lettem sem nagyobb, sem kisebb, de nagyobb lesz a felelősségem.

Nehéz világban, bizalmi, morális, ökológiai, demográfiai, gazdasági és sok más területen is súlyos problémákkal küszködő korban lépek szol-

ga teljesen alaptalan! A golgotai dráma rámutat arra, hogy a bizalmatlan emberben tombolt az erőszak, és nem Istenben.

Isten bizalmat szavazott nekünk!

A bizalomépítést nem saját kútfőből merítve végezhetjük, hanem Istentől kell megtanulnunk. „...a bizalom erőt adna nektek!” (Ézs 30,15) – mondja Ézsaiás.

A bizalom erőt ad. Még egy kamasz is másként viselkedik, és máshogy fejlődik, ha a szülei bizalmát érzi, mint ha ott állnak a sarkában, folyamatosan figyelik, ellenőrzik, retorziókkal fenyegetik.

A bizalom az egyházban is erőforrás. Erőt ad vezetőknél és vezetetteknek, gyülekezeteknek és lelkészeknek is.

Lelkészi és esperesi tapasztalataim megerősítettek abban, hogy a mindennapi egyházi élet alakulása mennyire bizalomfüggő.

Ahol bizalmi viszonyban él lelkész és gyülekezet, ott nemcsak jó légkör van, de épülés, erősödés, növekedés is. Ahol viszont a bizalmi viszony megbomlik, ott feltartóztatlan a leépülés.

Nem mindenki tudja, hogy a bizalmi viszony feltétele nem a tökéletesség, hanem a hitelesség. Lehet, hogy ehhez hibáink fel- és beismerése szükséges, nem pedig hibátlanságunk látszatának fenntartása!

Meghatottan emlékszem egy családi jelenetre. Konfliktusba kerültem az akkor még alsós fiammal. Valamit félreértettem, és igazságtalan voltam vele. Amikor bocsánatot kértem tőle, kicsi kezeivel átölelt, és könnyes szemekkel mondta: „Nem haragszom, apa.” Soha nem felejttem el! Mert nem eltávolodtunk, hanem közelebb kerültünk egymáshoz...

Sokszor gondolkodom arra, hogy mekkora kincs hordozója az egyház!... A bűnbocsánat evangéliumát hirdethetjük és élhetjük.

A bizalom vágya bele van kódolva az emberbe. Csodák mehetnek és mennek végbe, ha valaki megérzi az igazi bizalmat! Ilyen történetet mesél el Victor Hugo a *Nyomorultak* című regényében. Jean Valjean, a szökött fegyenc életét teljesen átalakítja az általa meglapított püspök jóindulatú bizalma. Amikor a csendőrok az ellopott kegytárgyakkal együtt szembeállításra viszik a püspök elé, a püspök nem adja ki, hanem azt mondja, hogy ő ajándékozta neki azokat...

Bizalom nélkül az egyház, de a válástól független emberi közösségek sem tudnak működni. Bizalomhiányban szétesnek a barátságok, a házasságok és a családok is. A bizalomhiány tönkretelhet gazdasági vállalkozásokat vagy akár országokat is. Halljuk eleget a hírekben, hogy bizo-

FOTÓ: BEDŐ KORNEL

FOTÓ: BEDŐ KORNEL

FOTÓ: BEDŐ KORNEL

FOTÓ: MENYES GYULA

„Ki fut, hanem a könnyörülő Istené”

(Róm 9,16)

T Á S G Y Ő R Ő T T

Ékfoglalója 2011. június 25-én

nyos politikai események miként alakítják egyes országokkal kapcsolatosan a befektetői bizalmi indexet...

Bizalomépítés a gyakorlatban

Bizalomépítés

a pásztori szolgálatban

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület újraindítása mellett a legerősebb érv a lelkészek és a gyülekezetek jobb pásztorolása volt. Szolgálatomban erre a jogos igényre kiemelt figyelmet kívánok fordítani! A lelkészek közötti bizalom erősítését a személyes kapcsolatok közvetlenné tételével kívánom megalapozni.

Ahogy ígértem, egy éven belül el szeretnék jutni a kerületünkben szolgáló valamennyi lelkész otthonába, ahol eddig még nem jártam. Szeretném látni élet- és szolgálati körülményeiket, szeretném megismerni gondjaikat és örömeiket, hogy segíthessek abban, amiben lehet.

Alapvetően gyülekezetcentrikusan gondolkodom. Püspöki szolgálatomban ezért a nehezedő körülmények között kiemelt feladatnak tekintem a felügyeletemre bízott gyülekezetek élet- és működési feltételeinek segítését. Bibliái képpel a „*fiúves lelkőkre és a csendes vizekhez*” terelés pásztori szolgálatát (Zsolt 23,2).

Bizalomépítés

a sokszínűség őrzésében

A püspöki szolgálat nevesített feladatai között kiemelt helyen szerepel az egyház egységének őrzése. Ezt a fontos feladatot nem *egyformásítással*, nem a magam elképzelésének másokra erőltetésével, hanem a sokszínűség őrzésével szeretném elérni.

Az evangélikusság jellegzetessége a színgazdagság. Sokféle gondolkodás, kegyesség, teológiai és liturgiai elképzelés megférhet békében egymás mellett. Ennek magyarázatát az *Ágostai hitvallásban* találhatjuk meg, amely évszázadokon át Magyarországi Evangélikus Egyházunknak is névadó hitvallása volt. Jelzésértékűnek tartom, hogy éppen ma, június 25-én, az *Ágostai hitvallás* felolvasásának 481. évfordulóján indulhatok új szolgálatomba.

Az *Ágostai hitvallás* VII. cikke az egyházról a következőt írja: „*Az egyház egységéhez elegendő, hogy egyetértés legyen az evangélium tanításában és a szentségek kiszolgáltatásában. De nem szükséges, hogy az emberi hagyományok, vagyis az emberi eredetű egyházi szokások és szertartások mindenütt egyformák legyenek...*”

A középkori reformáció szellemi újdonsága éppen abban állt, hogy a szentírási üzenet magját, lényegét kereste. Ezzel a síkban való gondolkodásból átléptek a térben való gondolkodásba. A reformátorok gyakorlata nemcsak példa, nemcsak örökség, hanem mai egyházi életünk számára útmutató tanács is!

Ha az igazán lényeges felől, ha tényleg Krisztus felől nézzük egyházi életünket, a kevésbé fontos területeken lévő nézetkülönbségeink el fognak törpülni. Benne és általa felfedezhetjük a más kegyességűben, a másként látóban is a testvért.

A püspökjelölti fórumok alkalmával egyik megyei felügyelő testvérünk mondta: kár, hogy nem lehet két püspököt választani... *Bencze András* püspökjelölt testvéremmel eléggé különböző szemléletet képviseltünk. Ugyanakkor testvéri módon, egymást tisztelve és elismerve álltunk egymás mellett. Mindent meg fogok tenni, hogy ez ezután is így legyen. Bencze András jelölt testvéremet én is becsületes, jólelkű, nagyon értékes lelkésznek tartom. Tudatosan fogok törekedni arra, hogy az ő értékei és mások, enyémtől eltérő, de építő szemlélete is gazdagíthassa egyházkerületünk életét. A püspökhelyettesi posztot részben ezért is kívánom megerősíteni.

Nincs kétségem, hogy az általam képviselt szín egyszerűsége mellett is fontos és szép is, de a többi színnel együtt, harmóniában még szebb. „...*mily szép és mily gyönyörűsége, ha a testvérek egyetértésben élnek!*” (Zsolt 133,1)

Bizalomépítés

a problémakezelésben

A püspöki szolgálat egyik legnehezebb, ugyanakkor egyik legfontosabb területe a problémakezelés. Valljuk, hogy az egyház a szentek gyülekezete. Sajnos nem abban az értelemben, hogy az egyházban élők vagy az egyházban szolgálók hibátlannak lennének. Az egyház kizárólag bűnös, megváltásra szoruló emberekből áll. Ezért is áll tanításunk centrumában a megváltás. S bár tanításunkban az Isten irgalmára és a megváltásra szorultságunk evidens, mégis megdöbbenünk, amikor az egyházi életben is szembesülünk konfliktusokkal vagy akár lelkészek életében a bűn sokféle megnyilvánulásával. A bűn romboló hatalma ellen az egyházban is küzdenünk kell. Mégpedig magunkon kezdve. Krisztus segítségét és gyógyító hatalmát kérve.

Az egyház arról tanúskodhat, hogy az ember bűne miatt megromló kapcsolatok, beteg gyülekezeti helyzetek is gyógyulhatnak. Püspökként a gyülekezetek életét terhelő nehéz ügyekben igyekszem időben, tapintatosan és körültekintően eljárni, hogy az elmérgesedett helyzetek ne rontsák az egyház és – ami még szomorúbb lenne – Krisztus ügyének hitelét, hanem éppen a Krisztusnál átélt gyógyulás tapasztalata erősítse hitünket. A problémák kezelése a legtöbb esetben a bizalom helyreállításnak az alapja.

Bizalomépítés

a külső kapcsolatainkban

Erősítenünk kell az egyházunkon belüli személyes és gyülekezeti kapcsolatok mellett a kinyílt országhatárokon átívelő, a *határokon túli magyar evangélikusokkal* tartott testvéri kapcsolatokat.

Itt szólok az *evangélikus testvéregyházakkal* épített kapcsolatokról. Bár én magam – nyelvi nehézségeim miatt – ezen a területen segítségre szorulok, de a kapcsolatápolást nagyon fontosnak tartom. Nemzetközi evangélikus kapcsolataink ápolására kiemelt figyelmet szeretnék fordítani.

Ökumené. A hazai testvéregyházakkal bizalmi alapon működő, őszinte, testvéri viszonyra törekszem. Kaposváron ebben éltünk. Belső igényből és örömmel jártunk össze havonta lelkész és pap testvérekkel biblia-tanulmányokra. Később együttléteinket kinyitottuk a gyülekezetek felé is. Gazdagodtunk abból, hogy különböző nézőpontokból figyeltünk és láttunk bizonyos igéket. Nagy öröm számomra, hogy a kaposvári testvéregyházak lelkészei közül is eljöttek velünk örülni és imádkozni! Közös tanúságtételünk hitelessége múlik azon, hogy különböző felekezetekhez tartozó tanítványokként tudunk-e tisztelettel és szeretettel tekinteni egymásra, mint akik valóban testvérek vagyunk a közös Úrban, Jézus Krisztusban. Jézus mondja: „*Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást.*” (Jn 13,35)

Ebben a csokorban utolsóként szólok *társadalmi közszolgálatunkról*.

Nekem meggyőződése, hogy az egyház legfontosabb közszolgálata a hitéleti tevékenység. Akik közösségeinkben a szerető Istennel kapcsolatba kerülnek, azok bizonyosan értékesebb életet élnek. Azok jobb apák és anyák, jobb munkát végző munkások, szorgalmasabb diákok, segítőkészebb embertársakká válnak.

Társadalmi oldalról persze az egyház közszolgálati tevékenysége többnyire az egyház intézményes szolgálataiban válik tapinthatóvá. Ezért is van fontos szerepe az oktatás-nevelés, illetve a diakóniai szolgálat területén végzett intézményes szolgálatunknak. Ha jól végezzük – és jól kell végeznünk –, akkor talán lesz, aki a forrást is keresni fogja, és talán meg is leli!...

Sokan gondolják: „Hogyan lehet ma Istenben hinni?” A kérdés azonban nemcsak értetlenséget, de vágyat is jelez. „...*a teremtet világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését.*” (Róm 8,19)

Kedves Testvérek! A Dunántúli Egyházkerület püspöki keresztjét, amely a nyakamba került, korábban *Kapi Béla, Ottlyk Ernő*, majd újraindított egyházkerületünk első püspöke, közvetlen elődöm, *Ittész János* hordta szolgálati jelvényként. Ez a kereszt azonban rajtuk kívül azokkal az elődökkel is összeköt, akik fizikailag ugyan nem hordták, de püspökként ugyanebben a szolgálatban álltak. Különböző habitusú és személyiségű emberek különböző történelmi helyzetekben végezték szolgálatukat. Szolgálatunk egymás szolgálatára épül. Valahogy úgy, ahogy Pál apostol fogalmazta: „*En ültettem, Apollós öntözte, de a növekedést az Isten adta.*” (1Kor 3,6)

Az előttem jártak szolgálatát tiszteletben tartva és megbecsülve abban a reményben veszem át a stafétabotot, és kezdem meg püspöki szolgálatomat, hogy a növekedést adó Isten áldása kíséri ezután is kerületünk népet!

Köszönöm megtisztelő figyelmüket. Erős vár a mi Istenünk!

FOTÓ: BEDŐ KORNÉL

„Égtájolt” köszöntések

Kedves Püspöktársam – hogy miben is áll lelkészi, püspöki szolgálatunk lényege? Úttá válni mások számára. Ahogy azok az antik utak Rómába vezettek, úgy a te életed, a te szolgálatod, a te főpásztori munkád – mint jól és bölcsen épített út – vezessen mindenkit Krisztushoz, Istenhez. Amit mondasz, amit cselekszel, a te lelkipásztori, püspöki magatartásod, tanításod, életviteled, döntéseid vezessék híveidet, munkatársaidat, bennünket – mindazokat, akik a te életed fáján keresik a jó gyümölcsstermet – az Úr Krisztushoz, a Centrumhoz. Légy út, aki Krisztushoz vezet.

Adorjáni Dezső Zoltán püspök Erdélyi Egyházkerület

Fabiny Tamás püspök Északi Egyházkerület

Örülök, hogy olyan szolgatárs került a püspöki tanácsba, aki közvetlen gyülekezeti lelkészi, illetve esperesi munkakörből érkezik. Jó volt látni a püspökiktatás felemelő pillanataiban, hogy új kollégánk tud mosolyogni családijával együtt! Bátorító, hogy székfoglalójának középpontjába a bizalomépítést helyezte. Reményt ad ez a derűs indulás a további jóízű együttműködésre.

Gáncs Péter püspök Déli Egyházkerület

FOTÓ: T. PINTER KÁROLY

Lelkésziktatás az Öregtemplomban

▶ Alig több mint egy hét leforgása alatt a harmadik ünnepi alkalomra gyülekezett az egyház népe június 26-án a győri Öregtemplomba. Az ünnepi események sorát az az istentisztelet nyitotta meg, amelyen az egyházkerület elbúcsúzott a nyugalomba vonuló **Ittzés János** püspöktől. Ezt követte az elmúlt hét szombatján **Szemerei János** megválasztott püspök beiktatása. A sort egy nappal később az új püspöknek a győri parókus lelkészi állásba történő beiktatása zárta. Az iktatás szolgálatát ez alkalommal **Kiss Miklós**, a Győr-Mosoni Egyházmegye esperese végezte.

A Magyarországi Evangélikus Egyház 2005. évi VII. törvényének 36. §-a úgy rendelkezik: „A püspöknek egyházkerületében gyülekezeti lelkészi állást kell betöltenie. A

hoz. Szolgálatát megbecsülő gyülekezeti közösségeket Tordas–Gyúron, illetve Kaposváron, ahol lelkészként szolgált. Munkáját elfogadó és segítő kollégákat a Somogy-Za-

püspök megválasztásának elfogadásakor annak az egyházközségnek a lelkészi állását is elfogadja, amelyben az egyik lelkészi állás a mindenkori püspök részére van fenntartva.” Mivel az egyházkerület közgyűlése a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület újjászervezésekor Győrt jelölte ki állandó püspöki székhelynek, ezért volt szükséges az elmúlt vasárnap Szemerei János megválasztott püspököt beiktatni a győri gyülekezet lelkészi állásába is.

Kiss Miklós esperes Szemerei János konfirmációi áldó igéje – Zsolt 103,1–2 – alapján prédikált: „Áldjad, lelkem, az Urat, és egész bensőm az ő szent nevét! Áldjad, lelkem, az Urat, és ne feledd el, mennyi jót tett veled!” Az esperes igehirdetésében arra emlékeztette Szemerei Jánost, hogy már eddigi élete során is mennyi jót és áldást kapott Istentől. A szerető nagy családot, amelyben hetedik gyermekként felnevelhetett. Felesége személyében olyan társat, aki biztos hátteret nyújtott szolgálatá-

te, amelyen **Jánosa Attila** espereshelyettes a Győr-Mosoni Egyházmegye nevében, **Ócsai Zoltán** igazgató lelkész, illetve **Ráskai Péter** felügyelő pedig a győri gyülekezet nevében köszöntötte a frissen beiktatott pásztor.

A köszöntésekre adott válaszában Szemerei János a győri gyülekezet tagjainak, presbitereinek, valamint a Péterfy-iskolának megköszönte az előző napi püspökiiktatással kapcsolatos szervezési munkákat is.

■ K. M.

A győri Öregtemplomban június 18-án, a hatvanhetedik születésnapján nyugdíjba vonult Ittzés János püspök búcsú-istentiszteletének legvégén került sor a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület történetét bemutató könyv ismertetésére. A nyomdából egyenesen erre az alkalomra szállított kétkötetes munkát D. Keveházi László nyugalmazott egyháztörténész ajánlotta (volna) a népes gyülekezet figyelmébe, ám a kötet vezető szerkesztője – az idő előrehaladtára való tekintettel – csupán néhány alapinformációt oszthatott meg az egybegyűltekkal. Az alábbiakban D. Keveházi László elmondani tervezett előadásának teljes szövegét közöljük, abban a meggyőződésben, hogy A reformációtól – napjainkig / Evangélikus gyülekezetek, egyházmegyék, kerületek a Dunántúlon című , CD melléklettel ellátott, mintegy 984 oldal terjedelmű kiadvány méltán számít tarthat a kerület határain túl élő evangélikusok érdeklődésére is.

A Dunántúli Egyházkerület története

▶ Többszörös határnaphoz értünk kerületünk életében. A *kerület újjászülésének, meghatározó első püspöki szolgálatának* bő évtizedes határához értünk. Ugyanez a nap *A reformációtól – napjainkig / Evangélikus gyülekezetek, egyházmegyék, kerületek a Dunántúlon* című könyv kézbevétele napja is. Négyéves munkánk határához értünk mi is. E történeti könyv kiadásának napján *történetekről szeretnék tehát szólni. Maga a könyv ugyanis száztizenhét történet: egy a kerületről, hat az egyházmegyékről és száztiz történet a gyülekezetekről. De természetesen a könyv létrejöttének is megvan a maga története...*

Ha a magyarországi kereszténység történetét vizsgáljuk, akkor a Római Birodalmon belüli, 2–4. századi pannóniai s ily módon azóta talán megszakítás nélkül itt élő kereszténységről sem szabad megfeledkezni. A gyökerek tehát bizonyonnyal a mai Dunántúlon a legmélyebbek. Ha pedig a *reformáció hazai indulására* gondolunk, akkor tudván tudhatjuk, hogy az Sopronban és környékén vette kezdetét még Mohács előtt és közvetlen utána – először fraternitásokban.

Idetartozik a tolna-baranyai püspökség története. *Sztárai Mihály* írta 1554-ben: „Hét év alatt 120 egyházat alapítottam Isten segedelmével.” Tegyük sietve hozzá: *az első kerületet alkotó zsinat hazánkban nem a zsolnai (1610), hanem a tolnai (Laskó, 1554) volt.*

A kerület története

Mostani kerületünk születése 1576-ban Hegyfaluban zajlott. A krónikák így őrzik emlékét: „*Ennek kedig az vallásnak őrizésére és Isten után való oltalmazására s az egész anyaszentegyháznak itt az ti Uraságtok tartományában való igazgatására választotta Superintendensül amaz tudós és istenfélő Zegedi Matthe praedicatort – lelkipásztorok és tanítók serege.*”

Kerületünk 435 éve él és küzd különböző formában. Története első századában mintegy háromszáz volt a gyülekezetek száma, ez az ellenreformáció idejében lepadt ötvenre. Hetven évig tartott püspök nélküli, úgynevezett „babiloni fogság”, de a kerület 1576-tól folyamatosan élt, egészen 1952-ig. Azután 2000-ben – *Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület* néven – újra felállt.

A reformációtól – napjainkig / Evangélikus gyülekezetek, egyházmegyék, kerületek a Dunántúlon című könyv „gerincéhez” tartozik a hat egyházmegye története.

Könyvünk szíve azonban a gyülekezetek születése és története: száztiz anyagyülekezet izgalmas, színes élete. Hogy mennyire fontos volt a gyülekezetek számára a *templom és az iskola*, az istentisztelet és a tanítás? Eszembe jutnak azok a férfiak, akik nyáron bérkaszálat vállaltak templomukért, és emlékezem azokra is, akik hosszú kilométereket tettek meg, hogy részt vehessenek egy-egy „artikuláris istentiszteleten”. Vagy akik először iskolát létesítettek gyermekeiknek, s azután építettek templomot.

Nyomon lehet követni a könyvben lelkészek, felügyelők, tanítók életét és szolgálatát is, és nemcsak egy-egy gyülekezetben, hanem a mintegy hétezer-kétszáz nevet tartalmazó névmutató alapján is. Ezek is olyan történetek, amelyekről a könyv szólni szeretne.

Nekünk itt Dunántúlon volt egy *Payr Sándorunk*, aki 1924-ben letette a kerület asztalára az akkori 531 anya- és leánygyülekezet történetét, nagyjából a 17. század közepéig. Az ő forrásértékű munkájára hálás szívvel alapozhattunk. Másrészt folytatnunk is kellett a művét, hogy „minden szinten” és minden gyülekezetben elérkezzünk a máig. Mert idetartoznak a későbbi történetek is: amikor megszülettek a gyülekezetek életét színesítő

egyesületek, megépültek a gyülekezeti házak és intézmények. És fontos, hogy rögzíteni tudtuk a 20. század próbái, viharai közepette, „megszüntetések” ellenére a megmaradást, a jelen helyzetet is.

A könyv megírásának története

2007 nyarán vagy talán valamivel később naivan körlevelet írtunk a gyülekezeteknek, kérve őket, hogy a jelzett év október 31-ig legyenek szívesek a történeteket megküldeni. Ez természetesen irracionális és kivihetetlen volt. De munkánk ekkor – *négy évvel ezelőtt* – indult, és a múlt év végéig, az idei év kora tavaszáig érkeztek a dolgozatok, javítások, kiegészítések...

A könyv készítése igazi csapatmunka volt. A szerkesztőbizottságban *Kovács Eleonóra* a Fejér-Komáromi, *Jankovits Béla* a Győr-Mosoni, *dr. Jáni János* a Somogy-Zalai, *Mastálir Ernőné dr.* a Soproni, *Rostáné Piri Magda* a Vasi, *Tóth Béla* pedig a Veszprémi Egyházmegyét képviselte, illetve „gondozta”.

Hogy mennyire valóság a csapatmunka, annak szemléltetésére szeretném hozzátenni, hogy *154 szerző* nevét olvastam a dolgozatokban: 101 lelkész és 53 nem lelkészi kutató, munkatárs dolgozott a könyvön. Hálásak vagyunk a lelkészeknek, de minden felügyelőnek, presbiternek, kutatónak is, aki segítette a munkát. Nem tudom, előfordult-e evangélikus sajtónk történetében *2500 előrendelés*, vagyis egy még nagyobb csapat várja a róla szóló könyvet!

A fentiekből következik persze az is, hogy bár rendkívül színes, némiképp egyenetlen is a sok kézről született monográfia. Olykor a szerkesztőbizottság tagjai vállalkoztak egy-egy gyülekezet történetének megírására, az adatok pótlására, hogy senki ne maradjon ki. (Itt illeendő megemlítenem, hogy vállalkozásunknak elődje is volt: a dr. Jáni János szakértelmét dicsérő, *A Somogy-Zalai Evangélikus Egyházmegye és gyülekezeteinek története* című kiadvány.)

Tisztában vagyunk azzal, hogy könyvünk nem „tökéletes”, több hibája, hiányossága is van. Igyekeztünk tartalmát folyamatosan javítani, „aktualizálni”, de egy adott időpontban a korrektúrázást is le kellett zárni, hogy a könyv mostanra megjelenhessen.

Köszönöm *Ittzés János* püspök úr kitartó, gondos támogatását. Külön köszönöm *Ittzés Jánosné* hűséges, nagyon türelmes és alapos irodalmi lektori szolgálatát, a szöveg lelkes, szó szerinti gondo-

zását. Meg kell említeni *Czenthe Miklós* és *dr. Kertész Botond* szaklektori, majd az *Ittzés* és az *Isó* házaspár óriási szupervíziós segítségét is. De nem feledkezhettünk meg *Erdélyi Károly* testvérünkről sem, aki a szerkesztés, tördelés, nyomdai előkészítés hatalmas munkáját végezte; *Ményes Gyula* pedig a képek összegyűjtésében volt segítségünkre. Köszönjük a veszprémi OOK-Press Nyomda vezetőjének és dolgozóinak gyors, mégis precíz munkáját is.

A történet folytatása?...

Egy kérdés marad: milyen története lesz a könyvnek a jövőben – és egyáltalán: a jövőnek?

Mindnyáján ismerjük a mondást: „Habent sua fata libelli.” Minden könyvnek saját története van. Az előtörténetről és a történeti tartalomról volt már szó, most az *utótörténetre* gondolok.

Tudom, lesznek jogos kritikák, mégis az a reménységem, hogy minden gyülekezet elfogadja a képviselője által írt történetet; hogy az öröm talán nagyobb lesz, mint a kritika, s hogy a könyv méltó helyre kerül gyülekezeti és egyéni könyvtárakban egyaránt. Remélem azt is, hogy olvasott, forgatott munka lesz. Mert könyvünk ugyan nem mindenben felel meg a tudományos művekkel szemben támasztott kritériumoknak, de merem mondani, hogy mindenki talál benne elég utalást, jegyzetet és irodalmat, ha további kutatást szeretne folytatni.

Immár „teljes a sor” – mindhárom kerületünknek, mondhatnánk, egész hazai egyházunknak megvan a története és leírása.

A legizgalmasabb kérdés azonban már nem a könyvre, hanem magára a Dunántúli Egyházkerületre vonatkozik. „A kerület pünkösdjében” (idézet egy névtárból) mintegy háromszáz gyülekezet született, amely az ellenünk forduló szakaszban hatodára csökkent. 1924-ben Payr Sándor mégis 531 anya-, leány-, illetve szórványgyülekezetről „tudósított”. Ma – egészen más helyzetben – száztiz anyagyülekezet tartozik kerületünkhöz. Persze a filiák, szórványok jóval megemelik ezt a számot, de mi lesz a jövő?...

Ez a könyv nemcsak emlékeztetés és nemcsak bizonyosságtétel szeretne lenni, hanem figyelmeztetés is. Ebből a szempontból eltörpül az a kérdés, hogy mi lesz a könyv sorsa, a lényegesebb: hogyan alakul kerületünk, egyházunk jövője, sorsa?

Munkánk a *hitet és a missziói felelősséget* is szolgálni szeretné. Halljuk meg ma is, amit Payr Sándor a maga idejében könyvében біrtatásul leírt, „predikált”: „*Hazánk története tanít meg arra, hogy magyar nemzetünknek az evangéliumból merített szellemi erőkre s ezekből táplálkozó evangélikus egyházunkra a mai, válságos időkben is nagyobb szüksége van, mint valaha. Az evangéliumi igazság volt mindig egyedüli erőnk és fegyverünk. Hosszú, küzdelmes négy századon át a Mindenhatónak erős karja és oltalma fedezte a mi nehéz viharokat átélő anyaszentegyházunkat. Ma is Ő a mi erős pajzsunk és oltalmunk. Ne félj, ne csüggedj kicsiny sereg! Erős vár a mi Istenünk! Ha Ő velünk, ki ellenünk! Sopron, 1924. május hó 25-én.*”

Ha ezzel a hittel és gondolkozással vesszük kezünkbe a könyvet, akkor annak nemcsak sorsa, de szolgálata is lehet. Így tesszük le Isten iránti hálával, ajánljuk olvasásra, erősödre és kutatásra is a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület könyvét – „a reformációtól – napjainkig”

■ D. KEVEHÁZI LÁSZLÓ

Új közösség a Szentlélek által

Id. Tuska Pál testvérünk temetésekor született meg a gondolat: mivel a család Pirtón lakik, szeretnének ott a nyári időszakban egy szabadtéri istentiszteletet tartani.

Krebsné Tuska Zsuzsanna keramikus tanárnő és a házigazda *Tuska Pál* kiskunhalasi olimpikon volt a főszervező. Talán nem véletlen, hogy éppen a pünkösöd ünnepét megelőző szombat, június 11-e látszott alkalmas időpontnak.

Egész héten hideg volt, viharok tarkították az időjárást. Még szombat délelőtt is sűrű felhők takarták az eget; a hőmérséklet is inkább tavaszra, mint nyárra emlékeztetett. Némi aggodalommal zajlottak az előkészületek. Tudtuk, hogy Halasról nyolcan megyünk, két autóval, de vajon a háziakon kívül jön-e még valaki, vállalva a bizonytalan időjárás miatti kockázatot, megtörve a hosszú hétvégét és az ünnepre való készülődést?

Amikor a kezdés előtt jó félórával megérkeztünk, már néhányan voltak a háziakon kívül, és az időjárás is „készülődött”: a nap itt-ott már kivillant a felhők közül.

Nagy ház, gyönyörűen parkosított udvar és a sarkában meglehetősen nagy, nyitott, de tetővel fedett udvari terasz szolgált az istentisztelet helyszínéül. Helyére került a hangszer, néhány pillanat alatt oltár készült a szép nagy fakereszt előtt, amely a terasz falán függött. Tökéletes helyszín. Közben egyre újabb és újabb ven-

dégek érkeztek. Még a háziak számára is meglepetést okozott, hogy szinte valamennyi meghívott fontosnak tartotta részvételét.

Nem túl gyakran lehetünk ilyen megható és meghitt istentisztelet részesei. *János evangéliuma* és a Szentleket hívogató énekek áhítattal töltötték el a megjelentek szívét, igazi gyülekezetté varázsolva az alkalmi hallgatóságot. Az istentisztelet végén maga a házigazda fogalmazta

FOTO: PENTEK EDIT

meg: ahogyan az első pünkösöd után az apostolok az első keresztyéneknek prédikálva házaknál tartották az alkalmakat, úgy vált ez a kis csapat is hozzájuk hasonlóvá a Krisztusban való együttlétben.

Talán jobban ki kellene használni a spontán helyzeteket, nem mindig a megszokott, kötött formákhoz igazodni.

■ NAGY RÓZSA
(Kiskunhalas)

A „piedesztálra emelés” buktatói

Kiket tartasz hősnek? Azokat, akiket csodálsz, akiket szeretnél felülmúlni?

Körülöttünk vannak olyan emberek, akiket nagyra tartunk, akik „magasra teszik a mércét” személyes életük vagy szakmai magatartásuk, teljesítményük tekintetében. Csak egy gond van a hőseinkkel: ahogy mi, ők is csak emberek, és néha hibáznak. Egyszerűen tévednek, vagy mélyen megbántanak valakit, vagy akár törvénytelenséget követnek el. Amikor ez bekövetkezik, családodtnak vagy éppen becsapottnak érezzük magunkat, mert ezek az emberek mégsem feleltek meg magasra sró-folt elvárásainknak...

Nemrégiben egy neves üzletemberrel történt ez meg. Hozott néhány rossz döntést, a hibái napvilágra kerültek, és ezt a hírneve – mint következetes és magas etikai elvek szerint élő személyisége – komolyan megsínylette. De igazából senkinek nem kellene az ilyesmin meglepődni. Ez az ember sem mutatna semmi előjelét a bukásnak, azonban előbb vagy utóbb mindannyian elbukunk – éppen a saját nagy becsben tartott értékeinknek való megfelelésben.

A Biblia, amelyet a legnagyszerűbb kézikönyvnek tartok az üzleti világ, a vezető szakemberek számára is, mindezt nagyon világosan megfogalmazza: „...mindenki vétkezett, és hiájával van az Isten dicsőségének.” (Róm 3,23). A vétek (bűn) kifejezés szó szerint azt jelenti: „elvéteni a mércét”. Ennek a bibliai szakasznak a szövege környezete megmutatja, hogy Isten tökéletes és rendíthetetlen mértékének elvételéről van szó. Én nem találkoztam tökéletes emberrel. És te? Így ebben az értelemben, vitathatatlanul, mindannyiunkra igaz az, hogy „vétkéztünk”.

Ez azt jelenti tehát, hogy nézzük el, hagyjuk figyelmen kívül vagy

éppen mentegessük a rossz viselkedést? Nem! Vezető beosztásban levő embereknek tisztában kell lenniük azzal, hogy magas elvárásokat támasztanak velük szemben – magasabbakat, mint azokkal szemben, akiket vezetnek, mivel a felelősségük része az, hogy olyan példát mutassanak, amelyet érdemes követni.

Ugyanakkor tökéletességet elvárni – sőt megkövetelni – tőlük nemcsak ésszerűtlen, hanem irreális is. Azzal egyidejűleg, hogy piedesztálra emeljük a hőseinket, el is kezdhetjük várni, mikor fognak onnan leesni. Íme néhány bibliai alapelv, hogyan bánjunk mások – és a magunk – elbukásával:

Ne hamarkodd el mások meg-, illetve elítélését. Ha napvilágra kerül valakinek a hibája, nagyon hamar csalónak vagy még rosszabbnak kiáltjuk ki az illetőt. Lehet, hogy igazunk van, de azt is meg kell vallanunk, hogy a megfelelő körülmények esetén magunk is épp ilyen bűnösökké válhattunk volna. „*Ne ítéljetelek, hogy ne ítéltessetek. Mert amilyen ítélettel ítélték, olyannal ítéltettek; és amilyen mértékkel mérték, nektek is olyannal mérnek.*” (Mt 7,1–2)

Alaposan vizsgálj meg magadat. Azt mondják, sokkal kritikusabbak vagyunk azokkal szemben, akik a saját hiányosságainkat és gyengeségeinket tükrözik vissza. Mielőtt másokat elítélünk, győződjünk meg róla, hogy nekünk nincsenek-e rejtett hibáink. „*Miért nézed a szálkát atyádfia szemében, a magad szemében pedig miért nem veszed észre a gerendát sem? (...) vedd ki először saját szemedből a gerendát, és akkor majd jól fogsz látni ahhoz, hogy ki-vehesd atyádfia szeméből a szálkát.*” (Mt 7,3–5)

Légy óvatos, nehogy lebecsüld a saját sebezhetőségedet. Néhány éve egy jól ismert vezető azt mondta, hogy az a terület, ahol soha nem botlik meg, a kapcsolatok. Egy éven belül kiderült, hogy ez a nős férfi házasságon kívüli kapcsolatot létesített az egyik asszisztensével. „*Aki tehát azt gondolja, hogy áll, vigyázzon, hogy el ne essék!*” (1Kor 10,12)

■ ROBERT J. TAMASY
Forrás: Monday Manna

A Kispesti Evangélikus Egyházközség lelkészének jóvoltából 2011 második felétől új rovattal gazdagodik hetilapunk. Széll Bulcsú vállalta, hogy a bibliaolvasó Útmutató havi igéihez értelmezést segítő rövid magyarázatokat fűz.

A HÓNAP IGÉJE – JÚLIUS

„Ahol a kincsed van, ott lesz a szíved is”

(Mt 6,21)

Szív és kincs: a kettő összekapcsolódik. Minél többet foglalkozol valamivel, minél többet jelent valamely dolog, annál inkább kincssé válik. Még ha apróság is, értéknek fogod tartani. És kedvessé lesz, a szívedhez nő. Betölti vágyaidat, gondolataidat. Az első helyre kerül. Bálvánnyá lesz, amely túl értékes ahhoz, hogy el tudd engedni.

De van igazi kincs is. Pál apostol mondja Timóteusnak: „*A rád bízott drága kincset őrizd meg...*” (2Tim 1,14) Vedd észre, hogy a hit nagy kincs. Nagy dolog, hogy van bűnbocsánat, kegyelem, Istentől jövő szeretet. Ha megérted, hogy kincset adott neked Istenünk, akkor még inkább szeretni fogod őt. Nála lesz a szíved. Nem kényszerűségből fogod tenni az Úr akaratát, hanem azért, mert szereted őt, és örömet akarsz szerezni neki.

„*Ez a kincsiünk pedig cserépedényekben van, hogy ezt a rendkívüli erőt Istennek tulajdonítsuk, és ne magunknak...*” (2Kor 4,7) Nincs hatalmad az igazi kincs fölött. Isten ajándéka, s azért van cserépedényben, nem acéllemez széfben, hogy lásd: bármikor elveszítheted. Csak Isten őrzi kincsedet, aki

adta. Ő őrzi életedet, hitedet, bölcsességedet. A tolvaj nem tudja ellopni, a moly nem tudja megrágni, mert Isten őrzi a kincset, s ő ad áldást, hogy sokra becsüld, és ragaszkodni tudj hozzá.

Kétféle kincset kínál az élet ma is: lelki és e világi kincseket. Mindennap fölcillan valami: egy új lehetőség, új munkakör, új filozófia, új barátok. Lehet közöttük jó és hamis is. De mind mulandó. És ezért a mulandóhoz köt. A pillanathoz. Ezért a szíved nem tud magasabbra emelkedni, nem tudod a helyzeteket, az életet igazán átlátni, a lehetőségeket helyes sorrendbe állítani. Nem tudod az embereket igazán szeretni; mert nem tudod Istent valóban szeretni.

Keresd ebben a hónapban a maradandó kincseket. A legnagyobb kincset, aki egy személy, aki-ről így énekelünk: „Ó, Jézus, kincsem, vigaszom, fényesség életutamon...” Akkor lesz értékes az Úr, ha ajándékait kincsként fogod föl – s akkor a szíved is nála lesz, boldogan követed őt, és örömmel ismered föl ajándékait és végtelen szeretetét.

■ SZÉLL BULCSÚ

HETI ÚTRAVALÓ

Krisztus mondja: „*Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek.*” (Mt 11,28)

Szentháromság ünnepe után a második héten az *Útmutató* reggeli és heti igéiben Isten hív minket Fia által: „...és aki énhozzám jön, azt én nem küldöm el” (Jn 6,37); nem taszítom el, és semmiképpen ki nem vetem – ígéri Jézus. Ezért ti ne vessétek meg azt, aki szól! „Mi, akik élünk, áldjuk az Urat mindörökké!” (GyLK 749) „Isten beszéde élő és ható: élesebb minden kétélű kardnál, és megítéli a szív gondolatait és szándékait.” (Zsid 4,12; LK) És szól: „*Felüdítem a fáradt lelket, és megelégitem minden elcsüggedt lelket.*” (Jer 31,25) Ő mindenkit hív örök országába, a nagy vacsorára. „*Jöjjetek, mert márt minden készen van.*” Ne keressünk kifogást, és ne utasítsuk el a hívást, mert „*boldog az, aki Isten országának vendége*” (Lk 14,17.15; lásd Jel 19,9). Nem csak a választott népek szól e hívás; zsidókból s pogányokból lett keresztyéneknek egyaránt Jézus által van szabad útjuk az Atyához. Ti „*ezért tehát nem vagytok többé idegenek és jövevények, hanem polgártársai a szenteknek és háza népe Istennek. Mert ráépültetek az apostolok és a próféták alapjára, a sarokkő pedig maga Krisztus Jézus...*” (Ef 2,19–20) Ma is együtt hangzik a világban a bölcsesség és a balgaság hívogatója, de mi erre a tiszta hangra hallgassunk: „*A bölcsesség kezdete az Úrnak félelme, és a Szentnek a megismerése ad értelmet.*” (Péld 9,10) A gyilkosság után menekülni kényszerülő Mózeszt Midján papja fogadta be: „*Hol van ő most? (...) Hívjátok ide, és egyék velünk!*” (2Móz 2,20) Sámuel leendő édesanyja, Anna Istenhez ment Silóban: „*Seregek Ura! Ha részvételt tekintesz szolgálólányod nyomorúságára, (...) fiúgyermeket adsz (...), akkor egész életére az Úrnak adom!*” (1Sám 1,11) – s megnyugvást talált lelkének. Jézus megvendégelte a hozzá ment, őt három napig kitarótan hallgató sokaságot a pusztában: „...vette a hét kenyeret és a halakat, hálát adott, megtörte és a tanítványoknak adta (...). Négyezer férfi volt, aki evett, az asszonyokat és a gyermekeket nem számítva.” (Mt 15,36.38) A saját bűneit elismerő s Jézus büntelenségét, királyi uralmát felismerő gonosztevő elsőként nyert meghívást az Isten országába: „*Bizony, mondom néked, ma velem leszel a paradicsomban.*” (Lk 23,43) Dr. Luther szerint a közülünk való és hozzánk hasonlatos „lator jól látja a maga vétké mellett Krisztus ártatlanságát. Kiáltunk hát mi is a Krisztushoz. Akkor majd nekünk is azt mondja, mint a latornak: Legyen néked a te hited szerint!” Isten elhívottai és kiválasztottai hazatérnek örök otthonukba, mert „*az Úr megszabadította népét*”, „*Mert megváltotta*” s örök szeretettel szerette őket. Prófétaja által az örök élet ünnepi vacsorájának előképét is elénk tárja: „*örömet szerez nekik*”, s „*népem pedig jóllakik javaimmal – így szól az Úr*” (Jer 31,7.11.13.14; lásd Jel 19,7). Ma is „*Jöjjetek, Isten Fia hív: / »Térj énhozzám, megterhelt szív! / Jöjj, hívlak, fáradt lélek! / (...)* Hadd adjak örök kincseket / És nyugalmat tinéktek!»” (EÉ 435,1)

■ GARAI ANDRÁS

Templomból iskolába

Ismét indiai szolgálatba indulókat támogat az Evangélikus Külmissziói Egyesület

► A Szentháromság ünnepe követő első vasárnapon, június 26-án istentisztelet keretében került sor dr. Szigeti Imre és felesége, Zita missziói szolgálatba bocsátására a piliscsabai evangélikus templomban. A házaspár július elsején indul három gyermekével együtt Indiába, hogy a Kodaikanali Nemzetközi Iskolában szolgáljon. Az ünnepi alkalmon – elutazásuk előtt néhány nappal – a helyi gyülekezet tagjai, a Fébé-egyesület konferenciájának résztvevői, valamint az Evangélikus Külmissziói Egyesület (EKME) képviselői és az igazhirdetés szolgálatát végző Gáncs Péter elnök-püspök ajánlotta Isten gondviselő szeretetébe a Szigeti családot.

Az istentiszteletet színesítette, hogy nemcsak a Szigeti házaspár és kisleányuk, hanem a korábban szintén Kodaikanalban szolgáló Jó Angelika és Mesterházy Balázs evangélikus lelkész is indiai öltözkében jelent meg a templomban. Gáncs Péter püspök pedig a távol-keleti kultúrában jól is-

A szószékről felemelt szobrocskán világosan felismerhető, hogy az egyik majomfigura eltakarja a szemét, a másik a fülét tapasztja be, míg a harmadik a szájára tapasztja a kezét. Isten népének szolgálá-

Gáncs Péter óva int...

tára utalva a püspök óvott attól, hogy a hívó ember hallgasson, amikor az evangéliumot szólnia kellene, vak legyen mások nyomorúságának meg-látására és süket az ínségben élők kiáltásának meghallására.

A Szigeti házaspár nem volt rest meghallani Isten hívását, amelynek nyomán vállalkoztak a misszionárius-tanári szolgálatra. Egyházunk, illetőleg az Evangélikus Külmissziói Egyesület „küldésében” és támogatásával Imre francia és német nyelvet oktat majd az indiai tanév indulásától, július 12-től. Felesége, Zita szolgálati területe még nem ismert, ám ígé-

lehetne írni ugyanis arról, hogy mennyi mindent végzett a gyülekezetben Zita, aki nyelvtanári végzettsége mellett teológiai diplomát is szerzett. Mint hitoktató nem csupán a gyermekmunkát szervezte, de gondja volt a rászorulóknak megsegítésére is.

A helyi lelkipásztor szavaiból az istentiszteletre érkezett vendégek is megsejthették, hogy a most növekedésnek indult piliscsabai gyülekezet könnyen veszteségként élheti meg a Szigeti család elutazását. Ugyanakkor minden közösség számára erős és áldást hoz, ha munkatársat küldhet misszióba. Ezzel a lelkülettel imádkoztak a Szigeti család indiai szolgálatáért a liturgiát végző lelkészek.

Kézdy Péter mellett – mint az EKME lelkészi elnöke – e sorok írója bátorította Imrét és Zitát egy-egy igével, miként a korábban Kodaikanalban tanító Jó Angelika és Mesterházy Balázs, valamint a Piliscsabán élő Pátkai István és Baghy Gizella, akik évtizedeken keresztül orvos-misszionáriusként szolgáltak a harmadik világban.

Gáncs Péter püspök jelképes iránytűt ajándékozott a házaspárnak, intve őket, hogy ne feledjék: a hívó ember Isten igéjén és a testté lett Igén, Krisztuson tájékozódik.

Az Indiába készülő családot búcsúztató gyermekek

mert szimbólumot megtestesítő, három majmot ábrázoló faragott szobrocskáját hozta magával, hogy az aznapi textus, Ézs 42,18a alapján elhangzó prédikációját illusztrálja. Tíz évvel ezelőtt ő maga is járt Indiában, a mives faragást akkor vásárolta.

retük van arra, hogy őt is alkalmaszni fogják a kodaikanali iskolában.

„Egyik szemünk nevet, de a másik sír” – búcsúzott a sokszor koptatott, de most helytálló formulával a kibocsátó piliscsabai gyülekezet lelkésze, Kézdy Péter. Hosszú listát

A gyülekezet gyermekei egy ismert ír áldás szavaival köszöntek el: „Simuljon előzékenyen a lábad alá az út, és támogassa meg szél a hátadat... s amíg újból nem látjuk egymást, Isten tartson meg óvó tenyerén!”

■ B. PINTÉR MÁRTA

Nyitott kapuk Indiában és Piliscsabán

Beszélgetés a misszionárius-tanári szolgálatot vállaló dr. Szigeti Imrével

– Tanár úr komoly karriert ad most fel azzal, hogy családjával Indiába utazik. Mi indítja a nemzetközileg ismert nyelvést, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem német tanszékének volt vezetőjét arra, hogy fizetés nélküli szabadságra vonuljon, s egy olyan országban

ha nem is közösen hozta volna meg a család a döntést...

– Szó sincs erről. Természetesen a feleségemmel, Zitával együtt jutottunk erre az elhatározásra. S feltétlenül fontos volt a családi szempont. Mivel Nátán fiunk idén szeptembertől már iskolás lenne, jónak

kalmas-e az a hely a gyermekeink nevelése szempontjából, s hogy a lehetőségeinkről érdeklődjem. Az iskola vezetése már azzal fogadott, hogy előző nap megüresedett egy francia–német tanári állás, és ők rám gondoltak. Az Úristen „kész tények elé állított”.

FOTÓ: B. PINTÉR MÁRTA

Jó Angelika, a Szigeti házaspár és Mesterházy Balázs

kezden tanítani, ahol köztudottan nehezebb körülmények között kell majd élnie?

– Ezt a kérdést már barátaink közül is sokan feltették nekünk. Válaszom rendkívül egyszerű. Régóta szerettem volna olyan helyre kerülni, ahol nagyobb szükség van a segítségre, mint itthon. Egyetemi helyzetemet tekintve is most nyílt mód rá, hogy néhány évig távol legyek. Van persze egészen személyes indítékom is. Ez volt a huszadik esztendőm, amit a felsőoktatásban töltöttem. Valóban megjártam már néhány számlárlétfafokot.

Rádöbbentem ugyanakkor arra is, hogy itt az egyetememen ismeretlen dolgokkal már aligha fogok találkozni, és még van húsz másik évem a nyugdíjig... Most – a közepébe – beépíthetek egy kis „szünetet”. Januárban elutaztam Indiába, hogy megnézzem a kodaikanali nemzetközi iskolát. Amit ott tapasztaltam, nagyon megtetszett. Érdekes kihívás, hogy most mást kell csinálnom, s egyáltalán nem derogál, hogy egyetemi professzorság helyett úgymond középiskolai tanár leszek.

– Szavaiból úgy tűnik, mint-

láttuk, ha már most a nemzetközi iskolában kezd meg tanulmányait.

– Gondolom, felelősségteljes szülőkként nem indulnának neki a hosszú útnak, ha nem éreznék, hogy elhatározásuk több emberi kíváncsiságnál, kalandvágynál.

– Néhány missziói társaság már korábban megkeresett bennünket, számos próbálkozásunk volt arra, hogy idegen földön szolgáljunk. Akkor azonban az ajtók bezárultak előttünk. Most viszont az Úristen nyitott kapukat tárt elénk. Nem tudnék most hirtelen bibliai igét idézni, de éppen azzal, hogy minden sikerült, minden akadály elhárult az utunk elől, értette meg velünk az Úristen, hogy elhatározásunk az ő akarata szerint való. Ezt nem csak mi érzékeljük így. Döntésünk óta környezetünk tagjai is többször adtak hangot csodálkozásuknak: „Hogy lehet, hogy nektek minden sikerül?”

Ezzel ők arra az isteni rendelkezésre utaltak, amit annyiszor átélhettem én magam is. Amikor például Kodaikanalban jártam a télen, hogy meggyőződjek róla, valóban al-

– Még nem tudhatjuk pontosan, hogy a nyelvtanítás mellett milyen szolgálatokat bíz Isten Imrére és Zitára ott kint. Arról azonban hallottunk az istentiszteleten, hogy a Szigeti házaspár nagyon fog hiányozni a piliscsabai gyülekezetnek. Vajon ők is Imrééknek?

– Öszintének kell lennünk. Most az utazás lázában égünk, az újdonság varázsa hat ránk, telve vagyunk vára-kozással. Nem tudjuk felmérni, mit is jelent majd a szeret-teinktől, a barátainktól való földrajzi távolság.

Egy dolog azonban örömmel tölt el bennünket, de különösen a feleségemet. Zita már régóta bánkódott amiatt, hogy nem sikerült helyet találnunk a tervezett gyülekezeti napközink számára. Most, hogy nekünk évekig nincs rá szükségünk, szeretettel bocsátottuk házunkat a piliscsabai evangélikusok rendelkezésére. Örömmel tölt el a tudat, hogy ha most távol, Indiában leszünk is, mégis missziót folytathatunk itthon is azzal, hogy otthonunkat kitarthatjuk a gyülekezetünk gyermekei között végzett szolgálatának.

■ B. P. M.

Szlovák és sváb gyökerű gyülekezetek presbiterei ültek (terített) asztalokhoz

A szomszédvár Soltvadkert evangélikus presbitereit várta terített asztalok mellé június 22-én, szerdán este a kiskőrösi gyülekezet presbitériuma. Mondhatni, a történelemben először esett meg, hogy az egymástól csak tíz kilométer távolságra élő két gyülekezet presbiterei kivételesen nem hivatalos körülmények között, hanem két bogrács kakaspörkölt mellett találkoztak. Fontos ez azért is, mert míg a kőrösiek tótok, addig a vadkertiek svábok, bár az egy vallás összeköthette őket korábban is.

Homoki Pál lelkész áhíтата után következett a korgó gyomrok megtöltése; az üresre kanalizott bográcsok Jarjabka János kiskőrösi presbiter szakácsművészetét dicsérték.

Előkerültek a borok is: jókedvűen kóstoltgatták egymás nedűit a gyülekezeti előljárók. S közben folyt a szó, ki hogyan csinálja, kinek milyen öröme, gondja van.

Végül a többórás együttlét után elhangzott a meghívás – a „visszavágó” majd valamikor Soltvadkertben lesz.

■ L. Gy.

FOTÓ: LEHOCZKI FERENC

HIRDETÉS

Szabadság – fotó- és novellaíró-pályázat

Az *Evangélikus Élet* szerkesztősége – a 2011 – *Reformáció és szabadság* tematikus évhez kötődően – fotó- és novellaíró-pályázatot hirdet *Szabadság* címmel.

Egy pályázó legfeljebb három fotót és/vagy három írást küldhet be, vagyis ugyanaz a személy elindulhat mindkét pályázaton. Minimum 1600 × 1200 pixel méretű digitális fotókat várunk, az írások terjedelme pedig egyenként maximum 4500 karakter lehet szóközökkel együtt.

A beküldési határidő: 2011. július 24., éjfél.

A pályázat nyitott, nem jelígés.

A beküldési cím: evelet@lutheran.hu.

Az első három helyezettet mindkét pályázat esetében tíz-, hét- és öt-ezer forint értékű könyvcsomaggal jutalmazzuk. Csomagjukat a nyertesek maguk állíthatják össze a Luther Kiadó kiadványaiból.

A beérkezett pályaművekből az *EvÉlet* augusztus 14–21-ei lapszámban közlünk válogatást, és az esetlegesen később publikálandókat is a szokásos kiadói díjazás szerint honoráljuk.

MEGJELENT

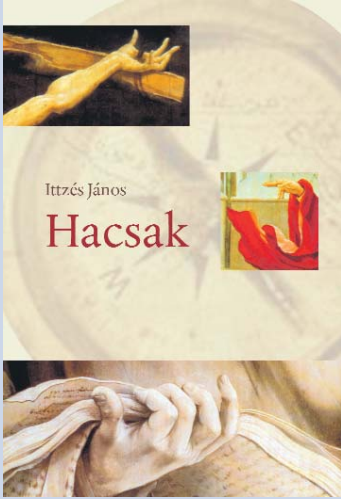
ITTZÉS JÁNOS: **Hacsak**

2006 februárjában indult az *Evangélikus Élet* „püspökpublicisztikai” rovat, az *Égtájéoló*. A másik három magyar evangélikus egyházkerület püspökei – *Gáncs Péter* (déli), *Szebik Imre*, majd *Fabiny Tamás* (északi), *Adorjáni Dezső Zoltán* (erdélyi) – mellett ebben a rovatban jelentek meg *Ittzés Jánosnak*, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspökének jelen kötetbe gyűjtött írásai.

Kiadónk és a Magyarországi Evangélikus Egyház ezzel a kötettel is igyekszik kifejezni megbecsülését azok iránt az értékek iránt, amelyeket Isten a 2011-ben nyugdíjba vonuló püspökön keresztül egyházunk egész közösségének ajándékozott.

Luther Kiadó

Egységár: 1290 Ft (5% áfával) • Könyvklubtagoknak: 1095 Ft
244 oldal, 125 × 187 mm, keménytáblás, ISBN 978-963-9979-38-3, 2011

Istentiszteleti rend • 2011. július 3.

Szentháromság ünnepe után 2. vasárnap. Liturgikus szín: zöld.
Lekció: Lk 14,15–24; 1Jn 3,(13)14–18. Alapige: Ézs 5,20–24. Énekek: 61., 435.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bence Imre; de. 10. (német, úrv.) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Balicza Iván; du. 6. Bence Imre; **II., Hűvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. (úrv.) Veperdi Zoltán; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztójanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Sztójanovics András; **Csillaghegy–Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv.) Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (úrv.) Bálintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstüch M. u. 36–38.** de. 10. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **Káposztásmegyér, IV. Tóth Aladár út 2–4.** de. 9. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Smidéliusz Gábor; de. 11. (úrv.) Gerőfiné dr. Brebovsky Éva; du. 6. (úrv.) Cselovszky Ferenc; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Pelikán András; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Szabó Bertalan; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Szabó Bertalan; **IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; du. 6. (vespera) Koczor Tamás, liturgus: Muntag Lőrinc; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. (úrv.) Benkőczy Péter; **Kerepesi út 69.** de. 8. (úrv.) Tamásy Tamás; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Joób Máté; de. fél 11. (úrv.) dr. Joób Máté; du. 6. (úrv.) dr. Blázy Árpád; **XI., Nemetvölgyi út 138.** de. 9. dr. Blázy Árpád; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Balicza Iván; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. (úrv.) Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Kendeh K. Péter; **Rákospalota, XV., Régi Fóti út 73. (nagytemplom)** de. 10. (úrv.) Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. (úrv.) Bakay Beatrix; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. (úrv.) Vető István; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. (úrv.) Vető István; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. (úrv.) Kovács Áron; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. (úrv.) Kovács Áron; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) dr. Korányi András; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. (úrv.) dr. Korányi András; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. (úrv.) Széll Bulcsi; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. (úrv.) Széll Bulcsi; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (úrv.) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. (úrv.) Endreffy Géza; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. dr. Lacknerné Puskás Sára; **Názáret-templom, Mátraszentimre-Bagolyirtás (Jókai u. 7–9.)** de. fél 12.

Istentiszteletek a Balatonnál

Badacsonytomaj, Római út 3. de. 9.; Balatonalmádi, Bajcsy-Zs. u. 25. du. 4.; Balatonboglár, Hétház u. 17. de. 11.; Balatonfenyves, református imaház, Bem u. 9. du. fél 4.; Balatonfüred, Bajcsy-Zs. u. 15. de. 9.; Balatonkenese, református templom, Táncsics M. u. 13. du. 6.; Felsődörögcsé, Fő u. de. 11.; Fonyód, József A. u. 21. de. fél 10.; Hévíz, Helikon u. 6. du. fél 5.; Kapolcs, Kossuth u. 26. du. fél 4.; Keszthely, Deák F. u. 18. de. fél 11.; Kőröshegy, református templom, Petőfi u. 89. du. fél 3.; Kötcse, Templom u. 7. de. 10.; Kővágóórs, Arany J. tér 2. de. fél 12.; Mencshely, Kossuth L. u. de. 11.; Nemesleányfalu, Nemesleányfalui u. du. 2.; Révfülöp, Villa Filip tér 2. de. 10.; Siófok, Oulu park de. 10.; Sümeg, Széchenyi tér 1. du. fél 3.; Szentantalfa, Fő u. de. háromnegyed 10.; Taliándörögd, Petőfi u. 1. du. 2.; Veszprém, Kossuth u. 4. de. 10.; Zámárdi, Aradi u. du. 4.; Zánka, Rákóczi u. de. fél 9.

Összeállította: BODA ZSUZSA

A 90 éves Pósfay György köszöntése

► **Tizenöt éves genfi szolgálata után 1986. június 5-én családi és baráti körben búcsúztattuk el a Lutheránus Világszövetség nyugalmoba vonuló Latin-Amerika-titkárát, Pósfay Györgyöt. Vezetékeve kezdőbetűjére utalva három angol szóval foglaltam össze tevékenységét: *pastor – polyglott – passion*. Az idén június 18-án Isten kegyelméből kilencvenéves lelkésztsársat május 21-én Genfben személyesen kereshettem fel, és köszönhettem egyházunk nevében.**

Pastor – Köszöntjük a lelkipásztort. Pósfay György a hazai teológia elvégzése és rövid gyülekezeti segédlelké-szi szolgálat után svédországi teológiai tanulmányi ösztöndíjat kapott. 1947 karácsonya körül a Magyarországról toborzott szerződéses mezőgazdasági munkásoknak tartott istentiszteleteket, többek között Uppsalában és Lundban. Majd az amerikai „magyar város”, Cleveland gyülekezete hívta; három évig munkálkodott ott. Innen került a venezuelai Caracas magyar gyülekezetébe, ahol nemcsak magyar kivándorlók és háborús menekültek, hanem németek, skandinávok, észtek és lettek közösségeiben is lelkipásztorkodott. A gyülekezeti munkában nagyon sok segítséget jelentett felesége, *Emese*, akit magyar családban, de argentin állampolgárként ismert meg Buenos Airesben.

1971-ben a Lutheránus Világszövetség genfi központja hívta meg latin-amerikai titkárnak. Feladata volt nemcsak egy kisebb helyi közösség, hanem Latin- és Közép-Amerika evangélikus egyházai sokszínű, soknyelvű gyülekezeteinek pásztorolása. Tizenöt éves munkálkodása alatt sokszor indult útnak, hogy az egy-egy alkalommal több hétig tartó utazásai során végiglátogassa a Genftől távolabb lévő országokat az egyházi együttműködés, közösség-építés és misszió jegyében.

Azt sem feledte, hogy Genfben, Lausanne-ban és más svájci városok-

ban is élnek magyar nyelvű protes-tánsok: rendszeresen szolgált ezekben a gyülekezetekben is, valamint a genfi angol nyelvű és svéd evangélikus közösségekben.

Feleségével, Emesével együtt szervezték az évente tartott, európai magyar nagyheti ifjúsági konferenciákat. Otthonuk mindig nyitva állt a segítséget kérők előtt. Pósfay évtizedeken keresztül munkatársa volt a magyar nyelvű nemzetközi evangélikus rádiómissziónak. Ezt a munkát – amikor az itthoni rendszerváltozás után lehetőség nyílt rá – átadta a magyarországi egyháznak.

Polyglott – azaz soknyelvű pásztor volt népének. Svédországi, amerikai, venezuelai tanulmányai és munkája, a budapesti német gimnázium és a svájci évtizedek magyarázzák, hogy számára nem jelentett gondot spanyolról angolra, franciáról svédre vagy németre fordítani és ezeken a nyelveken prédikálni. Számos nemzetközi egyházi konferencia sikerét, a résztvevők számára az elhangzottak megértését az ő tolmácsolása biztosította.

Azok közé a külföldre került magyarok közé tartozott, akik fontosnak tartották, hogy gyermekeik – a Pósfay családban *Éva* és *Klára* –, majd unokáik is tudják, gyakorolják a magyar nyelvet.

Szép elismerésként kapta meg 2009 októberében a Károli Gáspár-

és az Ordass Lajos-díjat. Rendszere-sen jelentek meg írásai az itthoni és az európai egyházi sajtóban. Teológiai munkásságának, Luther-kutatói tevékenységének eredményeit több nyelven publikálta. 1991-ben a budapesti teológián benyújtott doktori disszertációja *„A földön élő egész egyház” – Mit tanított Luther Márton az egyház egyetemességéről* címen egyházunk kiadójánál jelent meg.

Passion – azaz szenvedélye volt az ökumenikus mozgalom. A svédországi Lundban 1947-ben ott volt *Ordass Lajos* püspökkel együtt a Lutheránus Világszövetség megalakulásánál, amikor a püspököt alelnöknek választották. Amikor 1948 nyarán az egyházi iskolák államosításának kérdésében ellenállást mutató egyházi vezető a kormánytól nem kapott kiutazási engedélyt az Egyházak Világtanácsának Amszterdamban tartott megalakuló világgyűlésére, a püspök arra kérte Pósfayt, hogy – más, külföldön tartózkodó, ösztöndíjas lelkészekkel együtt – képviselje egyházunkat.

Másfél évtizedes genfi tevékenységét az egyház egyetemességéről szóló teológiai kutatómunka jegyében végezte, abban az Ökumenikus Központban, ahol akkor tizenkét különböző egyházi ökumenikus szervezet központja volt, és ahol két pápát is fogadtak hivatalos látogatásra. Sok evangélikus és ökumenikus konferencián vállalt szervezést, vett részt és tartott előadásokat.

A Lutheránus Világszövetség megalakulásának hatvanadik évfordulóján, 2007-ben újságírói kérdésre ezt a tanácsot adta a következő nemzedékek számára: „Bizony fontos más országok embereit megismerni és idegen nyelvet is megtanulni!”

A közmondás szerint: akit az Isten meg akar áldani, azt emberrel áldja meg. Pósfay György kilencvenedik születésnapján egyházunk halát ad Istennek mindazért az áldásért, amelyet testvérünk életén, munkáján keresztül mindnyájunknak adott. *„Ne feledkezzetek meg vezetőitekről, akik az Isten ígését hirdették nektek... kövessétek hitüket.”*

■ D. DR. HARMATI BÉLA

Tisztelet a Kmety-féle hadosztálynak

szédében kiemelte *Szalóky Sámuel* huszár alakját, aki a település határában zajlott csatában, 1849. június 27-én halt hősi halált. Bajtársai szülőfalujába, Nemesszalókra szállították, ott helyezte örök nyugalomra *Perla-ki István* dabronyi lelkipásztor az evangélikus egyház szertartása szerint.

Kerecsényi ezenkívül megemlékezett *Pap Gábor* honvéd századosról is, a dunántúli református egyházkerület egykori püspökéről (1874–1895), aki komáromi síremlékének tanúsága szerint „tántoríthatatlan hazafi, a szabadelvűség önfeláldozó bajnoka és a felebaráti szeretet legbuzgóbb apostola” volt.

Pap Gábor az evangélikus Kmety hadosztályában harcolt Budavár visszavételénél, a csornai, ihaszi, te-

mesvári csatákban. Nemcsak fegyverrel, hanem tollal is küzdött a Habsburgok elnyomása ellen. Petőfi mellett azon kevesek közé tartozott, akinek versei végigkísérhetnek bennünket a fontosabb ütközetek, győzelmek színhelyén. *Kelet faja* című forradalmi versét az ihaszi csata előtti napokban a szomszédos Marcaltón vetette papírra. A kiváló hazafi és egyházfi tiszteletére a település a közeljövőben emlékművet kíván állítani.

A beszéd után *Müller Szimonettának*, a Kmety György Evangélikus Általános Iskola diákjának tolmácsolásában *Czuczor Gergely Riadó* című versét hallgathatták meg a jelenlévők, majd az emlékezés virágait helyezték el az obeliszknél.

Az ünneplő népsereg gyalog vonult a falu határába a névtelen csatahős sírházhoz, ahol szintén koszorúzás zajlott. Többek között *Csikós László* őrnagy az MH Pápa Bázisrepülőtér képviseletében, *Huszár János* Apáczai-díjas tanár, a pápai helytörténeti klub vezetője, a helyi önkormányzat, valamint magánszemélyek helyezték el a sírnál koszorúikat.

■ POLGÁR TIBOR felvétele

Néző.váltás

Az „ideas worth spreading”, azaz – kissé szabadon fordítva – „a jó gondolatok megérdemlik, hogy terjesszük őket” mottó a vezérelve a TED konferenciasorozatnak (www.ted.com). A TED igen különleges rendezvény, ugyanis annak ellenére, hogy az előadásokat ingyen meg lehet nézni a honlapjukon, az eseményen való részvételnek mintegy egymillió forintnyi dollárösszeg az ára. Cserébe viszont a látogató az amerikai üzleti, gazdasági és tudományos élet elitjével együtt élvezheti a programot. Az illusztris nézőközönségnek köszönhetően pedig garantált, hogy a többnyire tizenöt perces előadások komoly gondolatébresztő mondanivalóval bírnak.

A jó elképzelések terjesztésének eszméje áthatja a TED működését. Rendszerükben lehetővé tették, hogy bárki készíthet fordításokat, így a legizgalmasabb előadásokat – önkéntes fordítók és önkéntes lektorok révén – magyarul feliratozva is lehet élvezni.

Sokak kedvence a magyarul is feliratozott előadások között *Sir Ken Robinsonnak* az iskola és a kreativitás viszonyával foglalkozó fejtegetése (http://www.ted.com/talks/lang/hun/ken_robinson_says_schools_kill_creativity.html). Ahhoz már hozzászokhattunk, hogy a *YouTube* videómegosztóra felkerült zenei klipek elérhetnek többmilliós látogatottságot, de egy húszperces előadásból, amely az oktatási rendszer hiányosságairól szól, nemigen néznénk ki ugyanazt, noha Robinson beszéde már jóval ötmillió letöltés felett jár.

A téma kifejtésének körülbelül a felénél Robinson érdekes gondolat kísérletbe kezd: képzeljük el, hogy egy földönkívüli szemével tekintünk az oktatási rendszerre. Két dolgot állapít meg ezután. Az első, hogy az oktatási rendszer látszólagos célja egyetemi professzorok nevelése, ugyanis ők azok, akik a legtovább maradnak bent a rendszerben, minden más szakma és hivatás képviselői kilépnek az intézményes oktatásból. A második pedig az, hogy

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

kiskorban még az egész gyermeket kezdjük el nevelni, utána jobbra csak deréktól felfelé, míg később már csak az agyát, és valójában annak is csak a racionális gondolkodásért felelős féltekéjét. Bár könnyű belátni, hogy bizonyos élethelyzetekben a jó tánc tudásnak legalább akkora szerepe lehet, mint a matematikai ismereteknek, az oktatási rendszerek döntő többségében a tánc nem szerepel...

Eredetileg ez a cikk a *Keresők és webhelyek* című könyvről szólt volna, amelyet e sorok írója recenzióra kapott meg a mű kiadójától. A kötet ugyanis nemcsak fejlesztőknek szól, hanem akár csak egy blog vezetéséhez is olyan tanácsokat ad, amelyek használatával könnyebben megtalálhatók leszünk az interneten.

Az íráshoz anyagot gyűjtve a közeli ismerősökben felmerült számos „egyházközeli” kérdés, amelyekre a *Google* keresőjében kerestük a választ: „Mi lesz velünk, ha nem leszünk?” „Miért születünk a földre?” „Az ember maga alakítja-e a sorsát?” Azt próbáltuk meg kideríteni, hogy van-e valamely egyháztól származó válasz az első találati oldalon. Hát... nem igazán. Mielőtt azonban elkezdtünk volna azzal foglalkozni, hogy miként is lehetne keresőoptimalizálni az egyházak weboldalait, elébe tolakodott egy másik kérdés: vajon helyes-e az a nézőpont, amelyen át nézzük az embereket, Istent, az egyházat? Felteszi-e valaki egyáltalán azokat a kérdéseket, amelyekre az egyháznak válaszai vannak? Mit keresnek azok az emberek, akik az *evangelikus.hu-n* kötnek ki, és mit azok, akik el sem jutnak ideig?

■ NAGY BENCE

Csendesnap a Sarepta-otthon lakóival Lucfalván

A Sarepta Budai Evangélikus Szeretetotthon lakói június 25-én Lucfalvára kirándultak, ahol már nagy szeretettel várták őket a helyi gyülekezet tagjai. A csendesnap helyszíné a helyi kultúrház volt, melynek szomszédságában már kora reggel sorakoztak a kelt sütemények, krémesek. Az asszonyok ebédre gulyáslevest főztek, amely a bográcsban gőzölgött, mikor megérkezett a busz a vendégekkel.

Gyors eligazítás után meg is kezdődött a program, énekléssel, köszöntésekkel. A lakók kedves ajándékokkal lepték meg a házigazdákat: általuk

készített szöttesek lapultak a tasakokban.

Az áhítatot *Malik Péter Károly* helyi lelkész tartotta. A béna meggyógyításának történetét keresztül mutatott rá arra, hogy nem csak betegeknek van szükségük Jézusra: Jézus válogatás nélkül mindenkiért eljött. A gyerekek és gyermeklelkűek nagy örömeire illusztráció is volt, mégpedig egy adományként kapott flanelkészlet segítségével. Az alkalom végén kicsik és nagyok jól az elméjükbe vésték az aranymondásként megtanult ígét: „...az *Emberfiának van hatalma*

bűnököt megbocsátani a földön...” (Mk 2,10)

A finom ebéd után az otthon lakói Nőé történetét adták elő (*képünkön*). Profi díszletek és boldog arcok jellemezték az előadást. A kreatív pedagógusok és a színészek is kitétek magukért, a közönség pedig nagy tapsal fejezte ki elismerését. Ezután a gyülekezet gyermekköre következett, ők három énekkor készülték erre a napra.

A maradék idő énekléssel, majd a búcsúzással telt, a sok finomságból pedig csomag készült az otthon maradtaknak.

■ MALIKNÉ GYÖRFI ESZTER

A szeretet csodái

A Sarepta-otthon lakói voltak gyülekezetünk látogatói a hétvégén.

Vegyes érzelmekkel indultam el. Nem tudtam, hogyan leszek képes a hatásokat kezelni. A megtapasztalás felkavaró volt. Pozitív értelemben. Mindenhol a szeretet kifejezésének különböző megnyilvánulásait láttam. Kézfogás, simogatás, gyengédség, türelem, odafigyelés.

Az Úr végtelen kegyelmét láttam a sérült emberekben, amelyet felénk, épek felé szeretne üzeni. Valamilyen okból így kellett születniük, de megkapták az egyik legnagyobb ajándékot: a feltétel nélküli, őszinte, tiszta szeretni tudás képességét. Számukra ez a világ legtermészetesebb dolga. Ez a képesség minden emberben ott van, csak jó mélyen elrejtjük. Féliünk az egyik legszebb emberi megnyilvánulástól, amelyet Isten ajándéka adott.

Részesei lehettünk egy előadásnak is. A vendégek Nőé

történetét adták elő. Számomra lenyűgöző volt. Megszégyenítő, hogy a számunkra egyszerű kis feladat milyen elégedettséget és örömet tudott szerezni a szereplőknek. Velük ellentétben nekünk a mi „nagy”

ségéről és nagy szeretetéről árulkodott. Szavakkal meg sem lehet köszönni ezt a fajta áldozatos munkát. Tudom és hiszem, hogy ez csak az Úr állandó jelenlétével lehetséges. Minden tisztelem az ápolóké.

FOTÓ: MALIKNÉ GYÖRFI ESZTER

feladataink sikeres végrehajtása sem szerez felhőtlen örömet és elégedettséget.

Példaértékű volt az otthonlakóknak Istenről szóló bizonyágtétele.

A díszlet, a zene, a kiegészítők, a szereplők lelkesedése mind-mind az ápolók ötletes-

Úgy indultam el erre az alkalomra, hogy kértem az Urat, tanítson. Köszönöm az Úrnak, hogy megtette!

Isten áldja meg a Sarepta-otthon lakóit, minden dolgozóját és mindannyiunkat.

■ A lucfalvai evangélikus gyülekezet egy tagja

SZERETETVENDÉGSÉGRE

Meggyes huszárbajusz

Hozzávalók a tésztához: 30 dkg liszt, 7 evőkanál tej, 10 dkg zsír vagy margarin, 3 tojássárgája, 3 dkg cukor, 2 dkg élesztő, 1 citrom héja

A töltelékhez: 3 tojásfehérje, 15 dkg cukor, 20 dkg darált dió, magozott meggy, lekvár

A tésztához az élesztőt a cukros tejben felfuttatjuk. A lisztet a zsiradékkal elmorzsoljuk, beletesszük a tojássárgákat, a felfuttatott élesztőt és

a citromhéjat, majd az egészet összegyúrójuk.

A töltelékhez a tojásfehérjéket kemény habbá verjük, apránként hozzáteesszük a cukrot, végül beleforgatjuk a darált diót.

A tésztát három cipóba osztjuk, és egyenként tepsihosszúságúra kinyújtjuk. Az így kapott téglalapnak a hosszabbik (a tepsi hosszúságával megegyező) két szélét magozott

FOTÓ: BODA ZSUZSA

meggyel kirakjuk, és a tésztát ráhajtuk úgy, hogy a meggyet befedje. Az így keletkezett vályút lekvárral megkenjük, és a diótöltelékkel megtöltjük. A három rudat egymás mellé tesszük, és előmelegített sütőben 200 fokon megsütjük.

HIRDETÉS

DIGITALSTAND
a mindig elérhető lappiac

Az Evangélikus Élet mostantól már digitálisan is olvasható, előfizethető!

Válogasson a Digitalstand.hu kínálatából, ahol számos napilap, hetilap és magazin digitalizált változata megtalálható a nyomtatott lap áránál jelentősen olcsóbban!

Az első magyar fejlesztésű platformfüggetlen digitális újságos stand bármilyen számítógépen és táblagépen elérhető, így a nap 24 órájában bárhol megvásárolhatja, elolvashatja, vagy újra előveheti újságjait.

www.digitalstand.hu

HÍREK, HIRDETÉSEK

HIRDETÉS

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem a 2011/2012. tanév őszi szemeszterétől *akkreditált pedagógus-továbbképzési programot* hirdet *Teológiai továbbképzés egyházi iskolákban és óvodákban dolgozó pedagógusok részére* címmel. *Jelentkezési határidő: 2011. szeptember 9.* Bővebb információ és letölthető jelentkezési lap a *http://teol.lutheran.hu* címen (Képzések/Pedagógus-továbbképzés). Evangélikus Hittudományi Egyetem, 1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3. Telefon: 20/824-6399; 1/469-1050. Fax: 1/363-7454.

FIZESSEN ELŐ
LAPUNKRA!

Isten iránti hálával tudatom, hogy július 9-én, szombaton 11 órakor a soproni evangélikus templomban (9400 Sopron, Templom u.) *Szemerei János*, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke lelkésszé avat.

Szeretettel várom családjával együtt az ünnepi istentiszteletre és az azt követő szeretetvendégségre.

Bolba Márta

50 ÉVE HARANGÖNTÉS
ÓRBOTTYÁNBAN
GOMBOS MIKLÓS
aranykoszorús
harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.

Referencia: www.harangontes.hu.

Levélcím: 2162 Órbottyán, Rákóczi u. 121.
Mobil: 30/948-9575, fax: 28/361-770.
E-mail: gombosmi@harangontes.hu.

APRÓHIRDETÉS

Templomok, templomtornyok felújítása, villámvédelem kiépítése. 29 év referenciával. Bede László, 30/943-5089.

Nyaralás Sáváraon 5 nap reggelivel és vacsorával: 28 000 Ft. Csopakon: 22 000 Ft, Miskolctapolcán 32 000 Ft. Kisbér Tourist. Telefon: 34/352-700.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból július 3-ától július 10-éig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
6.03 / M. Katolikus Rádió <i>Orgonamuzsika</i> 8.05 / MR6 – A régió rádiója <i>Zsinatoló (vasárnapi ökumenikus műsor)</i> 9.00 / Civil Rádió (Budapest) Bach-találka 9.30 / Rádió 17 (Budapest) <i>Lélekhangoló</i> Az Evangélikus Rádiómisszió összeállítása (on-line adás: www.radio17.hu) 10.45 / m1 <i>Evangélikus magazin</i> (ismétlés: 13.45 / m2) 11.10 / m1 <i>Református ifjúsági műsor</i> 12.10 / Duna Tv <i>Élő egyház (vallási híradó)</i> 14.15 / m2 <i>Megújuló templomok</i> 21.15 / Bartók rádió <i>Az emberi hang dicsérete</i>	9.50 / m2 <i>Mesélő cégtáblák</i> Fürdők a félhold alatt 13.30 / Kossuth rádió <i>Erős vár a mi Istenünk!</i> Az evangélikus egyház féléórája 14.00 / Európa Rádió (Miskolc) <i>Határtalan</i> Benne: az Evangélikus Rádió-misszió összeállítása 15.30 / m1 <i>Szent István vándorlás – az országos kék túra mentén</i> A Sátoros-hegyektől a Nagy Péter-mennykőig 20.10 / m1 <i>A veréb is madár (magyar filmvígjáték, 1968) (79')</i> 23.00 / Bartók rádió <i>Dzsesszlegendák</i> Coleman Hawkins (szaxofon)	6.35 / Duna Tv <i>A történelem útvesztői</i> Reformok Kelet-Európában 12.00 / MR4 – Nemzetiségi adások <i>Déli harangzó a tótkomlói evangélikus templomból</i> 12.05 / Bartók rádió <i>Hangverseny délidőben</i> Perényi Miklós gordonka-hangversenye 15.30 / Duna Tv <i>Virág virágossága – Kazettás mennyezetű templomok a Tisza-háton (magyar ismeretterjesztő sorozat)</i> 16.55 / m1 <i>Balatoni nyár</i> 21.05 / m1 <i>Kaviár és lencse (tévéjáték) (79')</i> 23.04 / Kossuth rádió <i>Hangalbum</i>	6.35 / Duna Tv <i>Isten kezében</i> 10.00 / Bartók rádió <i>Hang-fogó.</i> Benne: Duruflé: Rekviem 13.30 / Kossuth rádió <i>„Tebenned bízunk eleitől fogva...”</i> A református egyház féléórája 14.05 / Kossuth rádió <i>Arcvónások.</i> Forgács János holokauszt-túlélő 15.30 / Duna Tv <i>Beavatás.</i> Czakó Gábor televíziós esszéje 16.05 / Filmmúzeum <i>Tegnapelőtt (magyar filmdráma, 1981) (106')</i> 20.34 / M. Katolikus Rádió <i>„Ringasd el magad”</i> Minőség és népszerűség a magyar könnyűzenében
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
5.20 / m1 <i>Hajnali gondolatok</i> 14.35 / Kossuth rádió <i>Tér-idő</i> A római fürdőtől az élmény-fürdőig 16.00 / PAX <i>Felekezeti közl zsolttárolvasás</i> 20.30 / m2 <i>Hogy volt!?...</i> Sztankay István televíziós munkái 21.20 / Bartók rádió <i>Hang-fogó</i> Benne: Vivaldi: Gloria RV. 589. 22.45 / Duna Tv <i>Magyarok a balkáni háború-ban 1991–97 (magyar dokumentumfilm-sorozat)</i> Élő fal 23.25 / m1 <i>Madách Tragédia 150</i> A Tragédia titkai	15.00 / Duna Tv <i>„...filléres emlékeim”</i> Finta József építész 15.30 / m2 <i>1100 év Európa közepén</i> Nagyvárad 16.35 / Duna Tv <i>Duna-anziks (magyar ismeretterjesztő sorozat)</i> 19.00 / m2 <i>Filmsztárok a vadonban (ausztrál természetfilm-sorozat)</i> Whoopi Goldberg 20.00 / M. Katolikus Rádió <i>Keresztény Közéleti Akadémia</i> Az ezeréves lengyel–magyar kapcsolatokról 20.04 / Kossuth rádió <i>Rádiószínház</i> Thuküdidész: A peloponnészoszi háború 21.00 / Duna Tv <i>A svéd szépség (svéd játékfilm, 2000) (85')</i>	12.05 / Duna Tv <i>Isten kezében</i> Pereces lakodalom 12.22 / Kossuth rádió <i>Történet hangszerezve</i> 15.30 / Mária Rádió (Budapest) <i>Mégis szeretni</i> Gyökössy Endre tanítása 16.35 / m1 <i>Magyarország története</i> 16.50 / Duna Tv <i>Törzsasztal</i> Közéleti beszélgetés 22.10 / m2 <i>Viszontlátásra, drága (magyar tévéjáték, 1977) (94')</i> 22.55 / m1 <i>Koncz Zsuzsa-koncert 2011 – Aréna</i> 23.15 / Duna Tv <i>Szégyenfolt (amerikai–francia–német játékfilm) (103')</i>	6.00 / Bartók rádió <i>Muzsikáló reggel.</i> Benne: vasárnapi orgonamuzsika 7.00 / Mária Rádió (Budapest) <i>Ökumenikus lapszemle</i> 9.30 / Rádió 17 (Budapest) <i>Lélekhangoló</i> Az Evangélikus Rádiómisszió összeállítása (on-line adás: www.radio17.hu) 10.04 / Kossuth rádió <i>Református istentisztelet közvetítése Hajdúnánásról</i> Igét hirdet Gacsályi Gábor Pál lelkipásztor 10.45 / m1 <i>Református magazin</i> 11.10 / m1 <i>Metodista ifjúsági műsor</i> 11.45 / m1 <i>Zsinagógák.</i> A Hegedűs Gyula utcai zsinagóga 15.04 / Bartók rádió <i>Összkiadás.</i> Liszt Ferenc oratorikus művei

Új nap – új kegyelem

Vasárnap
Áraszd ránk kegyelmedet reggelenként, hogy vigadjunk és örüljünk egész életünkben! Zsolt 90,14 (Mt 7,11; Lk 14,15/16–24; Ef 2,17–22; Zsolt 105,16–45)
Az új nap reggele mintha mindig megfiatalítana minket. Kutatók kimutatták, hogy a reggeli napsugár feltölti az ember szervezetét, felkészíti az egész napos munkára. Az Isten kegyelme – öszövetségi értelemben: az Isten természetfeletti ajándékai – vagy ha úgy tetszik, a fény, amelyben időnként a lelkünk megfürödhet, késszé tesz az örök életre.

Hétfő
Megismertetem szent nevedet népemmel. Ez 39,7 (ApCsel 10,43; Péld 9,1–10; Jak 1,1–12) Izrael népe számára Isten nevének kinyilatkoztatása egyet jelent hatalmának kinyilvánításával. Isten nevét – hatalmát – segítségül hívva imádkoztak, áldottak és átkoztak, így végezték munkájukat, és így tértek pihenni is. Milyen kár, hogy úgy tudjuk és akarjuk élni az életünket, hogy kihagyjuk belőle az Urat! Akik megismerik Isten nevét, azok az övéi: ezért ismerkedjünk meg és éljünk együtt Isten nevével!

Kedd
Erős bátorításunk van nekünk, akik odamenekültünk, hogy belekapaszkodjunk az előttünk levő reménységbe. Zsid 6,18 (Zsolt 36,8; 2Móz 2,11–15/16–22/23–25; Jak 1,13–18) Pál apostol képe nagyszerűen használható ma is. Talán egy utolsó pillanatban elért busz vagy vonat juthat eszünkbe, amely az utazót egészen rossz irányba is viheti. Miért vagyunk óvatosak? Távolról sok minden megtevesztő lehet, aztán közelebb érve el kell döntenünk, hogy élünk-e a messziről oly hívogatónak tűnő lehetőséggel. Az Isten segítsége olyan reménység, amelybe bele lehet és bele is kell kapaszkodni. Erős bátorításunk van: a Jézus Krisztus által tett ígért!

Szerda
Jézus Krisztus mondja: „Boldogok vagytok, ha énmiattam gyaláznak és üldöznek titeket, és mindenféle rosszat hazudnak rólatok. Örüljetek és ujjongjatok, mert jutalmatok bőséges a mennyekben.” Mt 5,11–12 (Ezsd 6,22; 1Sám 1,1–11; Jak 1,19–27) Közhely, hogy a jó ügyért harcolni nemes gesztus. Jézus szavai ennél többet ígérnek – boldogok vagytok, ha szenvedtek is érte. Boldognak lenni Krisztus szerint egyet jelent az üdvösséggel, és Isten országa fölötté áll minden emberi értékelés szerinti jónak. Krisztus ezt ígéri nekünk – ez valóban örömr e és ujjongásra ad okot!

Csütörtök
Dicsékszünk az Istennel a mi Urunk Jézus Krisztus által, aki által részesültünk a megbékélés ajándékában. Róm 5,11 (Ézs 52,9; Mt 15,29–39; Jak 2,1–13) Fájdalmasan ritka ma két jelenség: az, hogy Istennel dicsekedjenek az emberek, és az, hogy őszintén békét kössenek. Ehelyett szeretnek magukkal dicsekedni és pert indítani egymás ellen. Ha ennyire nyilvánvaló a kapcsolat az Istennel való dicsekvés és a Krisztus által kapott megbékélés ajándéka között, vajon miért nem követjük Pál apostol példáját? Járunk a Krisztustól tanult hitben és istenszeretben!

Péntek
Nem azt teszem, amit akarok: a jót, hanem azt cselekszem, amit nem akarok: a rosszat. Róm 7,19 (Zsolt 51,14; Lk 23,39–43; Jak 2,14–26) Pál apostol a test és a lélek folyamatos, egymás elleni harcáról beszél. Az esze, a lelke tudja, hogy mi lenne jó, de a teste ellenszegül. Gondolatmenete szerint arra, hogy akarja a jót, van lehetősége, de hogy tegye is, ahhoz már Krisztus átfórmáló, újjáteremtő hatalma kell. Valld be magadnak, testvérem, te is hány-szor átélted ezt a harcot! Krisztus mellett megbékélhetsz.

Szombat
Istent dicsérjük mindennap, neved magasztaljuk örökké. Zsolt 44,9 (2Thessz 1,12; Jer 31,7/8–14; Jak 3,1–12) Kórah fiainak zsolttárából megtudjuk, hogy a háborúban Isten harcosai elsősorban nem a karjukban és a fegyverükben bíztak, hanem abban, hogy Isten vezeti őket diadalra. A keresztény embernek máig ez a reménysége: nem az emberi erő, adottság az, ami leginkább számít, hanem Isten akarata. Ez az, ami megmenti a gyengéket az elkese-redéstől és az erőseket a magabiztosságtól. Lépi ki, testvérem, bizalmad középpontjából, és állítsd arra a helyre Krisztust!

■ GERLAI PÁL

A Magyar Örökség Díjjal kitüntetett Evangélium Színház ajánlata:

Márai temploma – vallomások a Füves könyvből

Megidézők: *Buzogány Márta* és *Pelsőczy László* színművészek
Rendező: *Udvaros Béla*
(Elérhetőség: *Buzogány Márta*: 30/397-7379, *marta.buzogany@gmail.hu*)
„A dalokkal tarkított Füves könyv-összeállítást szeretnénk felajánlani a gyülekezeteknek. Akár istentisztelet után vagy szeretetvendégség keretében vagy különféle egyéb rendezvények során zinesíteni, gazdagítani vele a gyülekezeti alkalmakat. Az előadás nemcsak a budapesti gyülekezetek, de bármelyik vidéki gyülekezet számára is jelentős kedvezménnyel igényelhető. – Udvaros Béla”

Evangélikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu • **EvÉlet on-line:** www.evelet.hu, www.evangelikuselet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu.
Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). **Szerkesztőségi titkár** (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vítális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).
Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). **Olvasószerkesztő:** Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor:** Sinkáné Zombory Katalin (katalin.zombory@lutheran.hu). **Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line:** Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). **Rovatvezetők:** Boda Zsuzsa – Új nap – új kegyelem (zsuzsa.boda@lutheran.hu), Hafenschér Károly – Régi-új liturgikus sarok (hafo@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghelyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518; fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó:** Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).
Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.
Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével törölnetni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba zánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hét végi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

